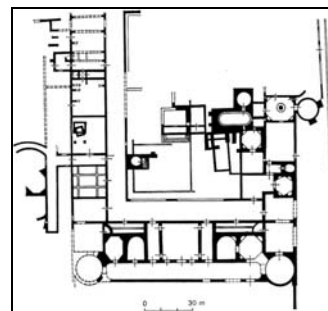

TARTALOM

1. A GYÖKEREK.....	2
1.1. Aquincum, római colónia tájformáló szerepe	2
1.2. A királynéi város.....	3
1.3. A török után – a Zichyek korszaka	4
1.4. Óbuda közlekedési fejlődése	5
1.5. Meghatározó épületek fő tér környezetében	6
Fő tér 3 – Városháza.....	6
2. TÉRELEMZÉS	9
2.1. A térrendszer értelmezése.....	9
2.1.1. A Fő téri térrendszer meghatározó részei és azok jellemzői:.....	9
2.1.2. A Fő téri térrendszert kiegészítő rávezető utcák:	9
2.2. A térrendszer alkalmassága a Kiíró által igényelt funkciókra	10
2.3. A térrendszer lehetséges programjai	13
2.4. A Budai Promenádn	13
3. A TÉRRENDSZER MŰKÖDÉSÉNEK KONCEPCIÓJA – KÜLÖNÖS TEKINTTEL A RENDEZVÉNYEKRE	14
3.1. Szezonáltság – évszakok	14
3.2. A Fő tér állandó berendezései.....	15
3.3. TAVASZ – NYÁR – ŐSZ – FARSANGTEMETÉSTŐL – ADVENTIG	17
3.4. TÉLI RENDEZVÉNYEK – ADVENTTŐL FARSANGTEMETÉSIG.....	19
3.5. TAVASZI – NYÁRI – ŐSZI RENDEZVÉNYHELYSZÍNEK	22
3.5.1. Vásári jellegű rendezvények.....	22
3.5.2. Heti piac.....	22
3.6. KULTURÁLIS, ZENEI RENDEZVÉNYEK	23
3.6.1. Alapeset – kisebb előadások, alkalmi rendezvények, kamarai estek.....	23
3.6.2. Kiseb nézőtéri igény	23
3.6.3. Nagyobb nézőtéri igény.....	23
3.7. KULTURÁLIS ÉS A VÁSÁRI RENDEZVÉNYEK EGYÜTT	24
4. A TÉRRENDSZER KÖRNYEZETALAKÍTÁSI KONCEPCIÓJA.....	27
4.1. „A burkolat”.....	27
4.2. Fő tér burkolása	27
4.3. Rendezvények tere – a Szent lélek tér északi rendezvényterének burkolása	28
4.4. Vasarely-kert – a Szent lélek tér déli zöldtagolású térrészének burkolása	28
4.5. Az „Esernyősök tere” kialakítása	28
4.6. A rávezető utcák burkolata.....	28
4.7. Térfalak.....	29
4.8. Zichy Kastély	29
5. EGYÉB BERENDEZÉSEK	30
5.1. Mobil berendezések	30
5.1.1. Színpadi és nézőtéri berendezések	30
5.1.2. Pavilonok – piaci standok.....	30
5.1.3. Vásárok, berendezések és a közművek helyzete	30
5.2. Utcabútorok	30
5.2.1. Padok	30
5.2.2. Szemetes	30
5.2.3. Csikkartó.....	31
5.2.4. Ivókút.....	31
5.2.5. Közvilágítás	31
5.2.6. Díszvilágítás	31
5.2.7. Szobrok.....	31
5.2.8. Árnyékolók	31
5.3. A közönség egyéb igényei	31
5.4. A terület közművei	32
5.5. A terek növényzete.....	32
6. A TERÜLET ÉS TÁGABB KÖRNYEZETÉNEK KÖZLEKEDÉSI RENDSZERE.....	35
6.1. Közúti megközelítés.....	35
6.2. Parkolóhely létesítés.....	35
6.3. Turistabuszok elhelyezése.....	35
6.4. Kerékpár-közlekedés	35
6.5. Gyalogos megközelítések	36
6.6. Gyalogoskapcsolat a Hajógyári szigettel	36
6.7. Szentlélek téri buszvégállomás átalakulása.....	36
7. ÜTEMEZHETŐSÉG, ORGANIZÁCIÓ.....	37
7.1. A terület kiépítési ütemezése.....	37
7.2. A rendezvények organizációja	37

*ahhoz, hogy egy területet megismerj,
meg kell ismerned a lelkét,
meg kell érezd,
meg kell szagold,
meg kell tanuld,
észre kell venned villanásait...
...hogy jó kérdéseket tehess fel:*

*A helytartói palota alaprajza
(Szilágyi, 1956)*

HOGYAN TOVÁBB?

1. A GYÖKEREK

Óbuda a főváros legrégebbi városrésze. Itt fejlődött ki Aquincum a római korban, az első város, mely létrehozta a későbbi városfejlődés alapjait, hasonlóan sok európai fővároséhoz.

A dunai határ, a limes kiépítésével egy időben létesült a mai Flórián tér környékén a légiótábor, mintegy 6000 főnyi jól képzett katona számára, az ezen kívüli segédcsapatok tábora a mai Aquincum szálloda alatt húzódott. A táborok köré folyamatosan épült ki az ún. katonaváros, mely a katonák civil életterét jelentette, amely a jelenlegi Bogdáni úttól a Nagyszombat utcáig terjedt ki, a ténylegesen Óbudának nevezett területrészen.

A kiszolgált katonák és romanizált helyi lakosok lakták a polgárvárost, melynek romjai az Aquincumi Múzeum körül találhatóak a Szentendrei út mellett.

Ezeket a településrészeket pillérekre álló vízvezeték látta el a mai rómaifürdői strand forrásainak vizével és kövezett út kötötte össze őket. Az épületek többsége csatornázott volt, központi fűtéssel ellátva. A hegyvidéken majorságok, római villák sorakoztak. A római életmódhoz tartoztak az időről időre megrendezett amfiteátrumi játékok, melyre két amfiteátrumot is építettek a két városrész közelében.

Aquincumban volt a mindenkori helytartó rezidenciája, melynek maradványai a Hajógyári szigeten találhatóak. A mai Óbudára eső római kori együttes nemcsak Magyarország, de Európa egyik legfontosabb római kori leletgyűjtése, mely ilyenformán a főváros egyedülálló adottsága.

A népvándorlás kori leletek jelzik, hogy a terület abban az időszakban is életteret jelentett az itt átvonuló népek számára.

Óbuda a honfoglaláskortól kezdődően már újból huzamosan lakott terület volt.

1.1. Aquincum, római colónia tájformáló szerepe

Aquincumban, az egymástól több kilométerre felépülő polgárvárosban, illetve a táborvárosban (canabe) nagyarányú építkezések zajlottak. Aquincum egykori városi rangját hatalmas épületeinek romjai jól tükrözik. A Hajógyári-szigeten felépített helytartói palota, a légiós tábor, az amfiteátrumok, a közfürdő (Thermae maiores) luxusszintű medencéi, termei, a padlófűtéses rendszerek, a mozaikpadlók mind-mind az egykori város nagyságának megmaradt tanúi.

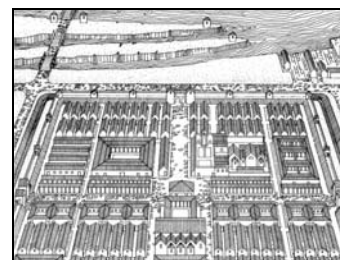

*A helytartói palota rekonstruált képe
(Hajnóczy, 1987)*

*A Thermae maiores
feltárt alaprajza
(Kaba, 1995)*

A római hadimérnökök a táji adottságokat messzemenően ismerték. A polgárvárost környezetéből kiemelkedő síkon építették, így a rommező évszázadokkal később is ármentes maradt. Az aquaeductus nyomvonalának településszerkezeti hatása máig érződik, az országút és a HÉV egyaránt ahhoz igazodóan épült, mintegy másfél évezreddel később.

*A légió II. adiutrix táborának
rekonstruált képe a II–III. században
(Hajnóczy, 1987)*

1.2. A királynéi város

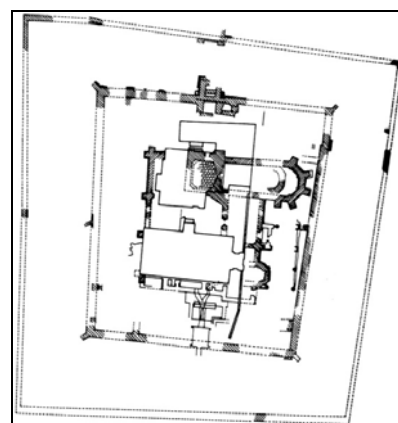
A római katonai amfiteátrumot a honfoglalás után valószínűleg Árpád fejedelem vezértársa, Kurszán használta. A hivatalos álláspont szerint az Árpád-házi királyok idején több templom, kolostor és egy királynői vár is létesült e területen. (Az Árpád-kori Budának a mai Óbudával való azonosítása azonban nem bizonyított). III. András 1290-ben itt tartotta az országgyűlést, amelynek következménye volt az „óbudai program” kiadása. A 14. század végén Zsigmond király egyetemet alapított a városban. A török uralom megszűnése után számos barokk épülettel gazdagodott. Ekkor alakult ki a keskeny, kanyargós utcából álló településszerkezet. Óbuda mezőváros 1873-ig önálló település volt. 1872-ben a Budapestről szóló törvény 1873. január 1-jei hatállyal egyesítette Budát, Pestet és Óbudát. A korabeli Óbuda hangulatát Krúdy Gyula művei is megőrizték. A második világháború után létesült lakótelepek tervezésénél nem voltak tekintettel a terület hagyományaira.

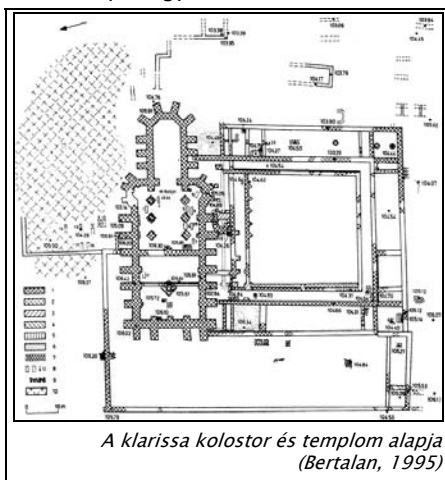
A népvándorlás viharainak elülte után, a budai káptalan királyi alapításával Óbuda a távolsági közlekedés (Buda-Visegrád és Buda-Esztergom között) fontos állomásává vált. A középkori apácakolostorok egyikét, a klarissza apácakét, valamint a legjelentősebb egyházi testületet, az óbudai prépostságot itt alapították. Az egyház privilégiumát, kiváltságait oklevelek tanúsítják. Erzsébet királyné 1345-ben az egyház jövedelmeit megerősítette. A hajóforgalomra, a szőlőtermesztés nagyságára utal a káptalant megillető hegyvám és tized mellett a *hajókikötési és halászati*, valamint a *boros* csöbrök utáni díj.

A fejlettségre mi sem jellemzőbb, mint – Zsigmond király kezdeményezésére – az első, bár rövid életű felsőoktatási intézmény, az Óbudai Egyetem 1395-ös megalakítása, amely 1405-től teljes jogúvá vált (studium generale).

A középkori Óbudát a királynéi vár a ferences, a klarissza a pálos kolostorok feltárt együttese, a Mária és a Margit templomok, a piac és a lakóépület-maradványok egyaránt tükrözik.

A királynéi vár ásatásainak összesítő alaprajza (Bertalan, 1995)

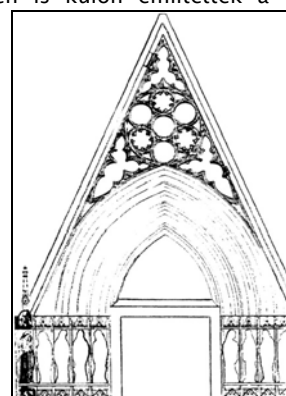

A klarissa kolostor és templom alapja (Bertalan, 1995)

A nagyszámú malomkőlelet (pl. Pomáz-völgyben) felett gabonatermelésre utal.

A nagyobb arányú szőlőművelés érdekében II. Géza és III. Béla idején kezdtek meg a budai erdők irtását. Az első szőlőültetvényeket Óbudán telepítették. A kolostorok alapító leveleiben is külön említették a szőlőket. Az óbudai szőlők a Kiscelli-fennsíkra és a Péter-hegy lankáira is kiterjedtek. A középkor végén Óbuda élénk kézműiparral rendelkező mezőváros volt, amelyre Buda 1541. évi török megszállásától kezdve nehéz korszak várt.

A török uralom alatt a virágzó városból kis jobbágyfalv lett. Az állandósult harcok miatt a lakosság 1595-ben tömegesen költözött el a felégetett faluból. Óbuda teljes lakosságát 1596-ban Pálffy Miklós esztergomi főkapitány áttelepítette az Esztergom és Érsekújvár közötti területre. Óbuda ezután 12 éven keresztül üresen, romosan állott.

A Mária templom kapujának rekonstrukciós képe az előkerült kövek alapján (Bertalan, 1995)

1.3. A török után – a Zichyek korszaka

A török hadak elvonulása után Gróf Zichy István fia, Péter megkapja Óbudát. A régi királyi birtok most a középkori káptalan utódaként az egyik híres mágnásfamília hatalmát szolgálja, Zichy Péter és fia Miklós földesúri gondoskodásából kap új szint az agyongyötört városrész. Felépülnek a máig megmaradt emlékek: a barokk módra kiépített templom, az újlaki, a trinitárius templom és kolostor Kiscell hegyén és a grófi kastély nyugodt homlokzatával, karcsú erkélyével a mai Fő-téren.

Az Óbudai uradalom és vele Óbuda a Zichyek földesurasága alatt (1659–1766) sokat fejlődött.

A török időkben nagyrészt elnéptelenedett birtok benépesítésére a Zichyek németeket hívtak be és hogy a vallási buzgalmat táplálják, trinitárius rendet telepítettek Óbudára, akik életében a gabonatermesztés, a szőlőtermesztés, az állattenyésztés és az erdőgazdálkodás egyaránt fontos szerepet játszott.

Óbuda - 1792-85 között

Óbuda - 1810

Jellemző a török idők utáni német telepések megjelenése, mely a későbbiekben a gyáripar kialakulásával párhuzamosan osztrák, lengyel, cseh iparosok és munkások megjelenésével járt együtt. A XIX. század közepén a németajkúak már a lakosság többségét jelentették. Hagyományaik a mai napig fennmaradtak.

Óbuda - 1837

A kialakuló textil- és téglagyárak mellett a fő gazdálkodási ág a szőlőtermesztés volt a hegyvidéki területeken, melynek nyomai ma már nem lelhetők fel. A textilipari emlékek közé tartozik a Zichy kastély köré épült valamikor raktárépület, a selyemgombolyító. Sajnos a téglagyári körkemencék ipartörténeti emlékeit már elbontották.

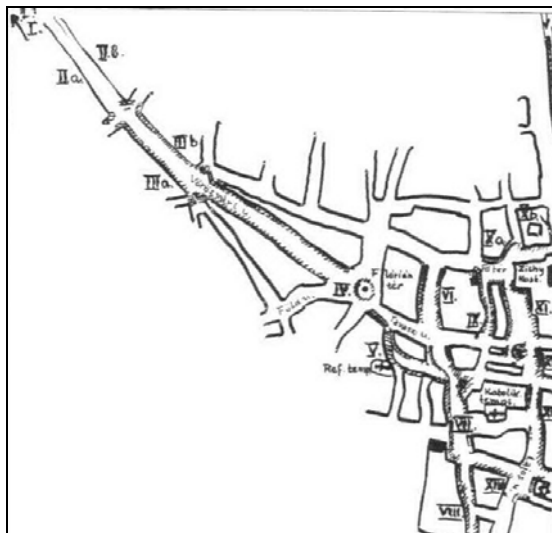
Óbuda - 1838-as árvíz után

Az óbudai szőlőtermesztés az 1800-as évek végi filoxéra járvány után teljesen megszűnt, az itt élők az egyre nagyobb számú ipari területen találtak munkát. Ekkor épültek ki a textilgyárak, téglagyárak, szeszgyár.

Óbuda - 1860

A Péter-Pál napi országos vásár mérete és áruválasztéka mindig meghatározta Óbuda életét. az 1824-es vásárrend térképe szerint a Fő téren a az üveg-porcelán fazekasáru, a bördíszmú, kések, a szíj, kötél kefeárú, alkatos sárgaréz és ónárú, a mai Szentlélek terén a cipő, zsinóráru, harisnya, könyvkötők árulták portékáikat. Maga a vásár a Vörösvári úton végig, a mai zsinagóga előtti térig, illetve a Perc utcáig tartott.

vásártérkép 1824-ből

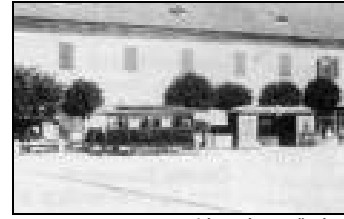
1.4. Óbuda közlekedési fejlődése

Az első lóvasút 1868-ban lépett üzembe a Lánchíd és Lajos utca, majd a Lajos utca –Fő tér vonalon, 1879-től pedig a Margit hídon át a Nyugati pályaudvar között is járt ez az ősi tömegközlekedési eszköz. A lóvasút 7 perccel közlekedett, a Szentlélek térről közelítette meg a Fő teret, majd a Laktanya utca felé hagyta el.

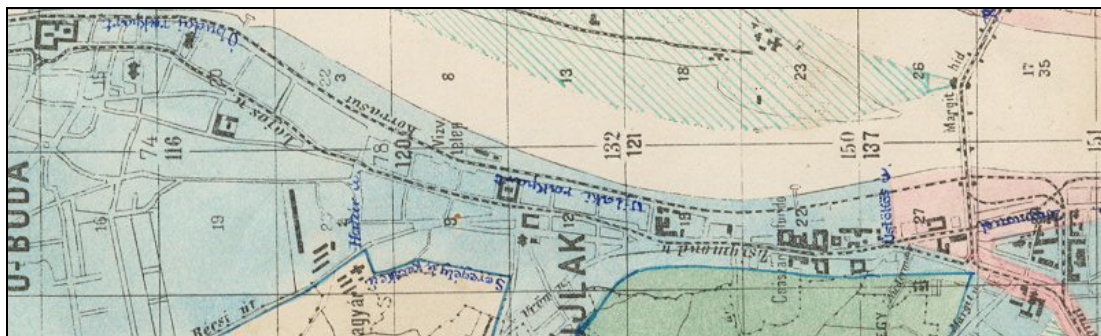
Óbuda - 1872-84 között

1907-től már a Fő tértől a Kórház utcán át a Vörösvári útig közlekedő villamos üzemelt, egészen 1950-ig, amikor a Pacsirtamező utcai vonalra állt át a fejlesztés, majd 1982-ben végleg felhagyták.

lóvasút a Fő téren

Óbuda közlekedésfejlesztésére jellemző, hogy már 1888-tól helyi érdekű vasút kötötte

a lóvasút térképe

össze Szentendrével, melynek déli végállomása a Filatori gátnál volt. A lóvasút viszont a Fő térig közlekedett a Lánchídtól. Ezért a Laktanya utca, Miklós tér, Szentendrei út vonalában gőzüzemű közúti vasutat építettek ki. A MÁV és a HÉV vonal egyesítésével vált végül a pályaszakasz eggyé, ettől már a Fő térről induló önálló gőzvasutat nem használták.

Óbuda - 1922

1896-ban a Vígszínház és a Fő tér között megindult a villamosközlekedés, majd 1907-től

villamos a fő tér 2 előtt

a Fő tértől a villamos sínek a Kórház utcán keresztül kifizutottak a Vörösvári út végéig is. 1914-ben villamosítják a HÉV-et, majd 1929-ben a Bem József térig meghosszabbították a HÉV vonalat.

A hatvanas években készült Óbuda városrendezési tervei során a lakótelepi előkészítés mellett sikerült a szakembereknek egy szigetet megmenteni az enyészettől, így egy többé-kevésbé egybemaradt struktúra mint egy lenyomat őrzi a valamikori Óbuda hangulatos házainak, tereinek, utcáinak emlékét.

Óbuda - 1951

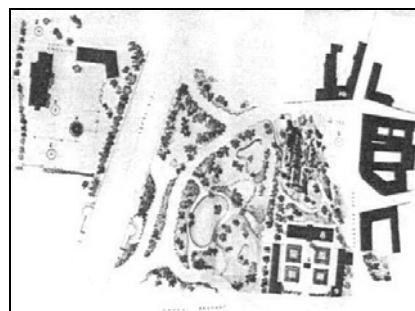
Óbuda - 1988

a Fő tér megmaradt struktúrái

A nagyvárossá fejlődés egyik fontos állomása volt, hogy 1908-ban törvénycikk rendelte el az Óbudát Pesttel összekötő híd megépítését, de ez csak 1939-ben kezdődött el, majd a háború után csak 1950-ben fejeztek be. Ez a kapcsolat, az Árpád híd, mely a bal-parti városrészrel új lehetőségeket teremtett Óbuda számára és ma is meghatározó szerkezeti eleme a városrésznek.

1948-ban fel kívánták tární a fő tér alatti középkori prépostsági templom maradványait, de szerencsére ez a végzetes eltüntetés – mely a Fő téri épületállomány szinte teljes bontásával járt volna – nem valósult meg. Megvalósult viszont az óbudai lakótelepek, amely számtalan hasonló hangulatos kisutcát pusztított el a környezetben. Meg kell persze említeni azt is, hogy emberek ezreinek adott ugyanakkor méltó létfeltételeket az esztétikailag természetesen kritizálható lakótelepi massa.

régészeti bemutató javaslata 1948-ból

1.5. Meghatározó épületek fő tér környezetében

Fő tér 3 – Városháza

A Fő tér 3. szám alatti jelenlegi városháza helyén egy egyemeletes épületben működött a városháza, melyet az 1900-as évek elején bontottak le és emelték helyén a ma is városházaként működő épületet. Az első fotón a régi épület látható, mely mellett a másik fotó mutatja, hogy a régi épület már lebontásra került, és a Fő tér 2. hamarabb épült meg. Ezen a fotón még nem látszik az új városháza épülete.

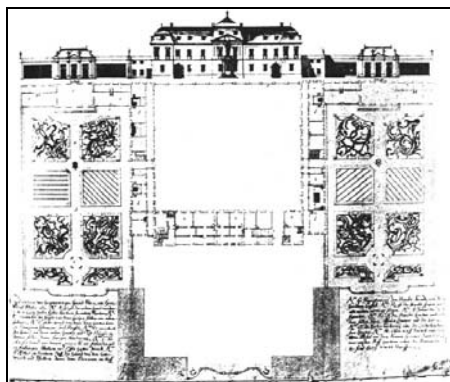
a Városháza helyén álló emeletes épület

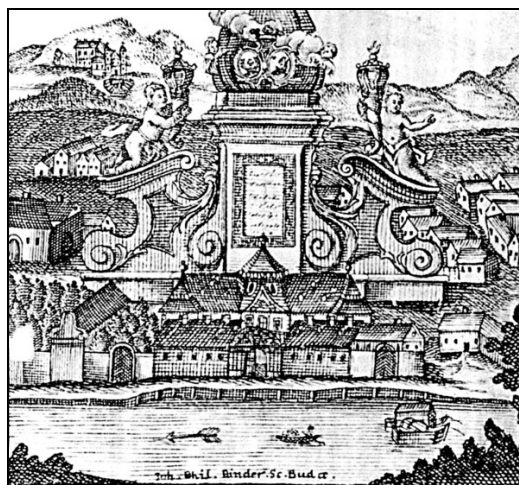
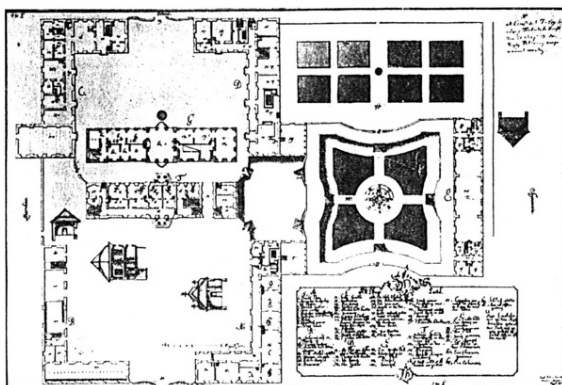
Fő tér 2. a Városháza melletti épület új épület

A Zichy –kastély

Zichy Miklós, aki 1745-től volt Óbuda birtokosa, igényeinek megfelelő új kastély építésébe kezdett. Az első tervet Jäger János Henrik készítette, amelyen – Gombos (1974) szerint a Bebó Károly tervezte – francia kert is szerepel. A megbízó kívánságának megfelelően az új kastélyt a két L alakú, régi szárny megtartásával alakították át. Az oldalszárnyaknál *Bebó cour d'honneur*-t, azaz díszudvart alakított ki. A kor divatjának megfelelően egy-egy télikert és üvegház (orangeria) is szerepel a terven. A barokk parterreken íves ornamentikát terveztek virág, örökzöld és színes kavics kombinációjával (broderie). A jóval későbbi, 1774-ből származó felmérésén látható, hogy míg a főépület változatlanul maradt, az oldalszárnyak és a kertrészek kialakítása módosult.

A Zichy–kastély és kertje Jäger 1746-ban készített tervén (Prímási Levéltár, Esztergom)

Az óbudai Zichy–kastély 1763-ban, a Duna felől nézve (L. Gál Éva, 1988)

A környezetétől szinte erődfalakkal elkülönülő, elnyújtott, téglány alaprajzú kastélyépület egyemeletes, oldal- és timpanonos középrésszel, 13 tengelyes keleti homlokzatával a Duna felé néz. Mindkét hosszanti homlokzatát erkély díszíti. Az épület középpontja az emeleti díszterem volt, ahova dél felől vezetett fel a kocsiathajtóból nyíló, díszesen faragott mellvédű lépcső. Északi végében kapott helyet a két szintet átfogó házikápolna. A helyiségeket stukkóval díszítették. 1766-ban a kamara visszaváltotta a birtokot, s a kastélyt a 18. század végén újabb épületekkel bővítette. A terven és egy 1774-es felvételi rajzon a kastély mellett dekoratív franciakert látható, de a kastélyt és kertjét három évtizedes ragyogás után méltatlan módon használták. A kincstár tulajdonába visszakerült épületekben katonai ruhatárat, gabonatórolót, később dohányraktárat helyeztek el. A kastélyt körbevevő barokk melléképületek egy részét a HÉV építése miatt elbontották.

Az Óbuda egykori fejlődésében fontos szerepet játszó uradalom, illetve kastély az egyetlen, amely Budapest belterületén fekszik. Az együttes csaknem teljes épületállománya megmaradt. Egyedi vonás a főváros építészeti arculatában. Kulturális közcélú hasznosítása országos jelentőségű múzeumként vagy annak filiáléjaként, kulturális intézményként javasolható, de használatában a turizmus további ágai, vendéglátás, szálloda is teret kaphat. Meglévő múzeumi továbbra is fenntartandók.

Jelenlegi használat

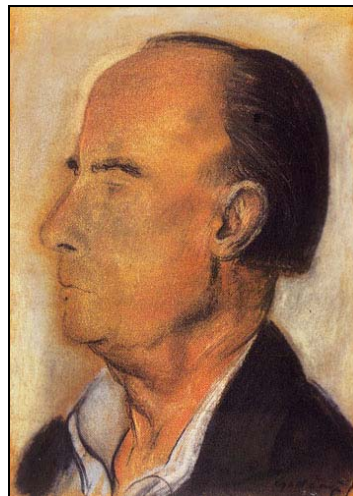
Az épületben több kiállítás, múzeum kap helyet jelenleg, de más, a közigazgatáshoz tartozó irodák is találhatóak itt (ÁNTSZ, Önkormányzat), továbbá itt működik a Magyar Gallupp Intézet. A kastély ad helyet a Térszínház társulatának is.

Óbuda Múzeum

A múzeumok között Óbuda helytörténetével foglalkozik az Óbuda Múzeum, mely a Fő tér felőli bejáratától közelíthető meg.

A főváros első hely-, és településtörténeti múzeuma 1927-ben Óbudán, a Kiskorona utca 10. szám alatti polgári fiúiskolában jött létre – Óbudai Árpád Múzeum néven. A múzeum anyaga 1945-ben elpusztult, így a mai Óbudai Múzeum sajnos legfeljebb csak szellemiségében örököse ennek az intézménynek. Az Óbudai Múzeum 1996-tól viseli ezt a nevet, korábban Óbudai Helytörténeti Gyűjtemény. Pest-Buda-Óbuda egyesítésének 100. évfordulója alkalmából, 1973. november 16-án a III. ker. Tanács VB márványtáblán örökítette meg a helytörténeti kiállítás megnyitását.

A kiállítóhely 1996-tól Óbuda-Békásmegyer Önkormányzatának önálló intézményeként szintén a Kastélyban működik, az azt körülvevő épületben. A helytörténeti kiállítás, amely gyűjteménnyé gyarapodott, mára sokoldalú múzeumná fejlődött. A főváros egyik legszebb műemléki környezetében, a III. kerületi Fő tér épületeiben nyertek elhelyezést különböző gyűjteményei. Az Óbudai Múzeum a Fő tér 1. szám alatti, barokk Zichy kastélyt körülvevő jobb szárnyépületben, a Lakásmúzeum, Kun Zsigmond népművészeti gyűjteménye pedig a Fő tér 4. szám alatti, XVIII. századi barokk épületben található.

Kassák Múzeum

A Kastély épületében található a Kassák Múzeum, mely 1976. óta működik a kastélyépületben. Létrehozása fontos állomása volt a modern magyar művészet rehabilitációjának, mindenek előtt az egyik legtöbbet vitatott – és támogatott – avantgard irányzat, a konstruktivizmus "tűrt"-ből elfogadottá, vagy legalábbis polgárjogúvá válásának. A kedvező fordulat létrejöttében döntő szerepet játszott az a mind nagyobb és föltűnőbb siker, amit Kassák képzőművészeti alkotásai a nagy nyugat-európai kiállításokon és a nemzetközi műtárgykereskedelemben értek el.

Vasarely Múzeum

A Pécssett született Vásárhelyi Győző azok közé a ritka képességű alkotó elmék közé tartozik, akik a maguk területén világhírt, nemzetközi elismerést szerezvén sem feledkeztek meg soha magyarságukról. Szinte alig van olyan művészeti díj, kitüntetés, megtisztelő érdemrend, amelyet ne mondhatna magáénak. Élete során számos kiállítást rendezett, gyűjteményt alapított **Európában és a tengeren túl.**

Két múzeum őrzi munkáit választott hazájában, **Franciaországban**, s kettő szülőhazájában, **Pécssett és Budapesten.**

Victor Vasarely szülőhazája fővárosának adományozott gyűjteménye – mely teljes munkásságát felöleli – a budapesti Vasarely Múzeum, az óbudai Zichy-kastély melléképületének egyik kétszintes, erre a célra átalakított szárnyában kapott helyet. A Vasarely Múzeum gyűjteménye az alkotó munkásságának teljes körét érinti. Victor Vasarely a nyolcvanas évek elején adományozta örök és visszavonhatatlan ajándékként a Magyar Államnak. A múzeum külön termet szentel Vasarely két, illetve három dimenzióban sokszorosított munkáinak, megvalósult vagy csak makettben elkészített terveinek.

A Múzeum a Szentlélek tér felől közelíthető meg, Az L alakban terjeszkedő épülete az Árpád híd óbudai hídfőjére és a Hajógyári szigetre tekint.

Óbudai Gimnázium

Az Óbudai Gimnázium története 1878-ban kezdődött, amikor a Szürke Nénék Intézetének Kisdédóvója, Elemi Népiskolája, Polgári Iskolája és Kézimunka Iskola üzemelt az épületben. Az épület mindig az oktatás céljait szolgálta, csak más-más elnevezéssel. 1948-tól állami kézbe kerültek az intézmények, megszűntek vagy átalakultak, ennek következtében a korábbi alapfokú oktatás megszűnt és 1954-től már csak gimnázium működött az épületben, mint Korvin Ottó téri Leánygimnázium, majd 1958-tól a Martos Flóra Gimnázium, jelenleg 1991 óta az Óbudai Gimnázium.

2. TÉRELEMZÉS

A Fő tér és környezete láthatóan a történelem során sokféle alakuláson esett át, a prépostságok, a kastélyok, polgárosodás időszaka, gyáripari fejlődési korszak, a közlekedésfejlődés kezdeti technicista szakaszai, mind nyomot hagytak itt.

A város e zsebkendőnyi kis területe végül is sokévszázados építési időszaka alatt mindmáig megőrizte szerkezetét itt, melyet sem a 60–70-es évek lakótelepi hullámai, sem a hídépítés nagy ívű tervei, sem a régészeti emlékek megbecsülésének régészparki elgondolásai nem tudtak eltüntetni. Mindezek miatt e kis hely Óbuda 130 ezres lélekszámú, nagyvárosi léptékű térképén meghatározó, megőrzendő, FONTOS HELY.

A korabeli városi nyüzsgéssel teli tér és mellékutcai ma holtnak tűnnek, az „átjáró-házi” funkciója jellemző a mindennapokra, és csak néha egy-egy fesztivál (pl.: Óbudai nyár) programjaként lehet itt egy kicsit belepillantani abba, milyen is lenne, ha a városlakók a fővárosnak ezt a részét is „használnák”, gyakrabban látogatnák, sőt elidőznének itt azért, MERT ITT JÓ LENNI.

2.1. A térrendszer értelmezése

2.1.1. A Fő téri térrendszer meghatározó részei és azok jellemzői:

FŐ TÉR	A négy égtáj felől nagyobb hosszúságban épülethomlokzatokkal határolt térfalú, öt irányból megközelíthető, nagyjából az északi irányt tekintve fektetett téglalap alakú önállóan is definiálható tér, átlagosan 45x66 m-es mérettel.
SZENTLÉLEK TÉR	A Szentlélek tér tényleges mérete nagyobb, mint amit az Ötletpályázat során meg kell tervezni. Az „L” alakú tér a kastély Főteret határoló kiszögelléséig tart. A pályázat során tehát csupán a gimnázium és a kastély külső térfala közötti sávot kell figyelembe venni, kb. a annak meghosszabbított vonaláig, mivel a végállomás nem része a térrendszer megtervezésének. Ebben a helyzetben a térre a longitudinális kialakítás a jellemző. A térfallal a keleti oldalról határolt térrész és a végállomáshoz kapcsolódó térrész elkülönül egymástól. Mérete kb. 40 x 100 m. Míg az északi rész csak az áthaladást szolgálja, és szélessége nem kihasznált, maradvány zöldfelülete nem értelmezhető parkterületként, addig a déli részére a fásított zöldfelület a jellemző a gimnázium előtereként.
ESERNYŐS TÉR	A Hajógyár utca és a Laktanya utca Fő tér felőli találkozáspontjánál kialakult háromszögletű teresedés, ahol a ma már mindenki által csak az „Esernyősök”-nek, v. „Esernyős szobor”-nak nevezett Varga Imre „Várakozók” c. szoborcsoport áll.

A térrendszer legmeghatározóbb része értelemszerűen geometriája és használati hangsúlya miatt is a Fő tér. A Szentlélek tér szabad területei alkalmasak további használati célú berendezésre, az Esernyősök terét olymértékben meghatározza a műalkotás, hogy ott más használati lehetőség minden bizonnyal tompítaná annak fényét.

Ezen térrendszerbe vezető öt irány meghatározó további kapcsolódási pontokat nyújt:

2.1.2. A Fő téri térrendszert kiegészítő rávezető utcák:

KÓRHÁZ UTCA	a Flórián tér felőli irányt biztosítja, egyben az egyedüli belsőleges kapocs a közigazgatási központ (Fő tér 3, Fő tér 2. Zichy Kastély Harrer Pál utcai okmányiroda) és a kerület kereskedelmi és pénzügyi központja között (Flórián üzletközpont, OTP Észak-Budai Igazgatósága, további bankfiókok).
HARRER PÁL UTCA	A lakóterületekkel való kapcsolat utcája, mely a későbbi Budai Promenád északi irányú kivezető szakasza lehet Aquincum irányába. ez tartja a kapcsolatot az önkormányzat másik fontos intézménye, az okmányiroda, Harrer Pál utcai Ügyfélszolgálati iroda és a Városháza között.

LAKTANYA UTCA	Ezen az utcán keresztül érhető el a Fő tér forgalommentesítésével létrehozott parkoló-rendszer a Vöröskereszt utcában és a Kő utca Hév melletti szakaszán.
HAJÓGYÁR UTCA	Míg korábban a hajógyár működése idején a Hév keresztezésével a szigeti bejárati híddal tartott kapcsolatot, ma ezen funkcióját elvesztette, elsősorban parkoló-utcaként szolgál és a hátsó parkolókhöz, illetve a HÉV állomáshoz való eljutást szolgálja.
HÍDFŐ UTCA	A valamikori Árpád híd hídfőjének nekifutó utca csak egy rövid szakaszán őrzi az óbudai hangulatot, a híd felőli részén már modern többszintes lakóház határolja.

2.2. A térrendszer alkalmassága a Kiíró által igényelt funkciókra

A tervezési területen a fenti megosztottságú térrendszer más és más funkcióra alkalmas méretei, pozíciója, hangulat, határoló térfalai miatt. Az egyes térrészekre az alábbiak jellemzők a berendezhetőség és a használat szempontjából:

FŐ TÉR	<p>Jellemzői lehetnek:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ a marasztalásra érdemes tér, ■ a fő attrakciók tere, ugyanakkor ■ a gyors áthaladás tere, vagy ■ a várakozás tere <p>A téren való várakozás általában valamihez kötődik – gázfogadó állomás, pad, épület homlokzata, lépcsője, kapu stb.</p> <p>A marasztalás mellett határozottan alkalmas a vendéglátó teraszok kialakítására.</p> <p>Fontos a nagyobb áttekinthetőség, hogy a térfalak érvényesülni tudjanak. Rendezvény célú berendezése, pavilon, sátor, vásár ezért csak kisebb területének elfoglalásával ajánlható.</p>
SZENTLÉLEK TÉR	<p>A longitudinális tér nem a maradásra predesztináló városi tér jelenleg, erre a csak a kifejezetten marasztalási célú berendezése révén válhat alkalmassá.</p> <p>Fontos, hogy a térrész a gimnázium előtereként is szolgál, továbbá itt található a helyén tartandó Szentháromság szobor.</p> <p>A terület funkcionálisan alapvetően két részre tagoltsága miatt eltérő funkcionális kialakítást kaphat.</p> <p>Az északi, a kastély szegletében elhatárolódó része védettsége miatt alkalmas előadások megtartására, nagyobb befogadóképességű színpad és 7–800 fős nézőtéri ülőhely elhelyezésére</p> <p>A déli részén a fák és zöldfelület dominanciája meghatározó, a szomszédos híd árnyékában rendezvényi kialakítása nem ajánlott.</p> <p>Amennyiben a buszvégállomás átalakítása megtörténik, akkor is valószínűsíthetően a zöldjellegű dominanciájú térrész csatlakozhat hozzá a végállomás nagy platánfájának megtartásával. A Kastély déli térfala mellett prognosztizálható új térburkolatú gyalogosfelületi kialakítás és utcabútorokkal berendezhető térrész, mivel az védettebb, távolabb esik a forgalomtól. (Jelen terv ezt csak ajánlásként kezeli.)</p>
ESERNYŐS TÉR	<p>Alkalmas a marasztalásra, érdekes formájú és arányú, kisléptékű tér.</p> <p>Meghatározó használatra való külön berendezésre a meglévő szoborcsoport miatt nem alkalmas.</p> <p>Bármilyen téri funkció a térfal és a szoborcsoport viszonylatában értelmezhető.</p> <p>Alkalmas a meglévő épületek esetleges vendéglátási funkciójú rendeltetésváltása esetén a szoborcsoportra tekintő teraszok kialakítására.</p>

A fentiek alapján tehát alapvetően egy NÉGY, EGYMÁSTÓL ELHATÁROLHATÓ, UGYANAKKOR EGYMÁSHOZ SZOROSAN KAPCSOLÓDÓ TÉRRÉSZRŐL beszélhetünk, melyek jellemzőik és a Kiíró által meghatározott igények szerint a következő felosztást jelentik:

FŐ TÉR	Állandóan változó, a napszakok, hónapok, évszakok függvényében, jellemzője az attraktivitás, a téren marasztalás meghatározó élménye
RENDEZVÉNYEK TÉRE	Alapvetően az egyes nagyobb rendezvények helyszíne, koncertek, előadások, gasztronómiai fesztiválok, kirakodó vásárok megtartására alkalmas, mely befogadója lehet a heti piacnak is.
VASARELY-KERT	Alapvetően zöldjellegű berendezése ajánlott, a meglévő fák cseréjével, vagy csak részbeni megtartásával
ESERNYŐSÖK TERE	A várakozás és nézelődés nyugodt kis tere, berendezést és külön funkciót nem igényel.

A térrendszerhez csatlakozó utcáknak is eltérő funkciójuk van:

HÍDFŐ utca	Az engedéllyel való behajtás lehetséges utcája, a gazdasági kiszolgálás útvonala.
KÓRHÁZ utca	A Fő tér és a Flórián tér közötti összekötő utca, a Polgár utcáig teljes szélességben gyalogos kialakítással.
HARRER PÁL utca	A Fő tér északi irányú megközelítése illetve elhagyása, hangsúlyos mellékutca, teljes gyalogosítást igényel, mivel kapcsolatot tart a lakótelepi lakó és intézményi zóna közötti gyalogosterülettel, továbbá folytatása lehet a Budai Promenádnak.
LAKTANYA utca	Az Esernyősök teréig parkolóutca vegyes forgalmi használattal. Alkalmas lehet a Fő tér és a parkolók, turisztikai megállóponatok összekötésére, illetőleg a Hajógyári sziget irányú másodlagos gyalogoshídjához a kapcsolatot biztosíthatja.
HAJÓGYÁR utca	Az Esernyősök tere és a HÉV északi peronja közötti kapcsolatot biztosítja, miközben a vizuális kapcsolatot megteremti a szigettel. Távolatban, a HÉV villamos-vonalra való cseréje után közvetlen szintbeli gyalogoskapcsolat alakítható ki tengelyében a szigettel.

Mindezek miatt olyan koncepciót dolgoztunk ki, mely a különböző évszakokban egyaránt biztosítja a Fő téren az „élményt”, amiért nem csak a „pirosbetűs” ünnepeken és fesztiválok idején érdemes idelátogatni.

Látni kell azt is – ami a fővárosban tapasztalható –, hogy ahol városi beavatkozás révén a közterületek megváltoztatják arculatukat, ahogy kisimulnak megszokott ráncaik, ahogy fénylőbbé, világosabbá, tisztábbá és áttekinthetőbbé válnak, úgy kezdik el használni azokat a városlakók. Ez volt tapasztalható a belvárosban is, a Váci utca déli részének gyalogosításánál, a Gödör parkosításánál, a Zrínyi utca és a Szent István tér közterületi kialakítása megváltoztatásakor, de hogy kicsit messzebb menjünk, pl. a XX. kerület pesterzsébeti városháza előtti gyalogosrendszer kialakulása, a szökőkút megindítása után már vonzza az ott-lakókat és nem csak azok használják, akiknek ott, a városközpontban kifejezetten dolguk akad.

A FŐ TÉR ÉS KÖRNYEZETE
A FŐ TÉR TÉRFALAI

VÁROSHÁZA

MÚZEUM, KÖNYVTÁR

ÚJ SIPOS VENDÉGLŐ

ZICHY KASTÉLY

KAPCSOLÓDÓ TEREK, UTCÁK

HARRER PÁL UTCA

ESERNYŐSÖK TERE

LAKTANYA UTCA

HAJÓGYÁR UTCA

SZENTLÉLEK TÉR FELŐL

SZENTLÉLEK TÉR FELŐL

SZENTLÉLEK TÉR FELŐL

HÍDFŐ UTCA

SZENTLÉLEK TÉR

ZICHY KASTÉLY

ÓBUDA GIMNÁZIUM

BUSZVÉGÁLLOMÁS

BUSZVÉGÁLLOMÁS FELŐL

ESERNYŐSÖK TERE

LAKTANYA UTCA FELŐL

VÁRAKOZÓK SZOBORCSOPORT

SZENTHÁROMSÁG SZOBOR

GÁZFOGADÓ

MEGHATÁROZÓ OBJEKTUMOK

MINŐSÉG

PAD

LÁMPA

SZEMETES

KERÉKPÁRTÁROLÓ

2.3. A térrendszer lehetséges programjai

A Kiíró által megfogalmazott program igen széleskörűen tárta fel azokat az igényeket, amelyek a mára is időszakos programok, események során más és más közterületi kialakítást tesznek szükségessé. Mindezek figyelembevételével gondoltuk át a tér és a rendszerének lehetséges mindennapi, ünnepnapi, vagy hosszabb időszakra kialakítandó lehetséges berendezését, állapotát.

Az alábbi táblázat ezt kísérli meg rendszerbe szedni:

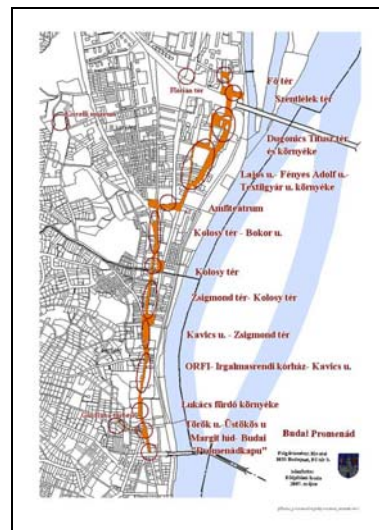
	ESEMÉNYEKHEZ KÖTÖTT TEREK, KÖZTÁRGYAK, LÉTESÍTMÉNYEK	Használat / esemény időbelisége		
		Időszakhoz való kötöttség jellemzője	Hosszabb, többhetes program	Egy-kétnapos program
1.	Rendezvénytér	Időszakhoz / programhoz kötött	Advent Óbudai Nyár	Borfalu Óbuda napja
2.	Pavilonok			
3.	Színpad(ok)			
4.	Korcsolyapálya		Advent – téli szünet – december – január (február)	
5.	Illemhelyek a rendezvények alatt		Bármelyik eseményhez	
6.	Piac	Heti, vagy havi rendszeresség	Heti piac	
	MINDENNAPOKHOZ KÖTÖTT KÖZTÁRGYAK	Állandó / időszakos	időszak	
7.	Víz	Évszakhoz kötött	Tavaszi – Nyári – Őszi	
8.	Árnyékolás		– Nyári –	
9.	Korcsolyapálya		– Téli –	
10.	Régi gázfogadó a tér közepén	Állandó berendezések	Nem meghatározott időszakra, hanem állandóra létesített köztárgyak, helyek, nyomvonalak stb.	
11.	Burkolatok			
12.	Utcabútorok			
13.	Vendéglátó teraszok, kiülők			
14.	Kerület-zászló			
15.	Szentháromság szobor (megtartva jelenlegi helyén)			
16.	Kút, ivókút			
17.	Kerékpárút			
18.	Növényzet			

A fenti táblázat jól mutatja, hogy a Kiíró által meghatározott igények részben konkrét időszakokhoz, konkrét eseményekhez kötődnek, részben pedig állandó elemi kell legyenek az átalakuló Fő téri környezetnek.

2.4. A Budai Promenádnál

Az önkormányzatok szándéka alapvetően a gyalogos forgalomra építve fűzi fel a II. és III. kerület főbb turisztikai, építészeti, régészeti és történelmi értékeit a Duna menti sávban. Ez – az eddigi elképzelések szerint – a tervezési területnél ér véget, vagyis a Fő tér induló – vagy végállomása lehet. Ennél fogva a turisztikai attraktivitását is másként kell értelmezni, mint korábban, elszigetelődő helyzetében.

Javaslatunkban a promenád továbbviteli lehetősége is felmerült, a sziget vagy az Aquincumi terület irányába. Amennyiben a korábbi iparterületek funkcióváltása megtörténik ipartörténelmi értékekkel is kiegészülhet a séta.

3. A TÉRRENDSZER MŰKÖDÉSÉNEK KONCEPCIÓJA – KÜLÖNÖS TEKINTETEL A RENDEZVÉNYEKRE

Koncepciónk abból indul ki, hogy a **mindennapokhoz tartozó „berendezések”** :

- miként lehetnek **állandó és meghatározó elemei az időszakos eseményeknek**, illetőleg
- a **szezonális változó igényeit** hogyan lehetne minél könnyebben és frappánsabban az **átalakítható létesítmények** révén kielégíteni.

3.1. Szezonális – évszakok

Az eseményeknek két elkülönülő évszakhoz kötött időbeli síkja van:

- a nyárhoz kötött könnyed nyári estéket is betöltő szabadtéri programok, illetve
- kifejezetten a télhez kötődő karácsonyi, adventi ünnepek.

Ez utóbbihoz társult 2007–2008-ban a Fő téren létesített korcsolyapálya, mely kialakításában ad hoc jellegű volt, esztétikumában is az ideiglenes jelleg volt meghatározó, de mégis ÚJ SZÍNT VARÁZSOLT A TÉRRE, és a korábban üresen álló, hideg, szeles, vagy éppen havas városi teret ÉLETTEL TÖLTÖTTE MEG.

A nyári programoknak ehhez képest nagyobb a HAGYOMÁNYA, ugyanakkor azokról is elmondható, hogy az eseményekhez elhelyezésre kerülő berendezések szintén ad hoc jellegűek.

A Fő tér mint városi tér a jelenlegi funkcionális kialakításában – ahol a lakófunkció kevésbé meghatározó –, kiválóan alkalmas a programok által vonzott SOKADALOMRA, mivel az, az esti órákban viszonylag kevesebb lakót zavar mint a kerület bármely más helyszíne.

Elemzéseink alapján a következő CÉLOK a meghatározóak:

- térbeli el- vagy lehatárolások TÖBBFÉLE PROGRAMOT, ESEMÉNYT tudjanak magukba fogadni;
- az „AKTÍV” HELYSZÍNEK alkalmasak legyenek az ÉVSZAKOKTÓL FÜGGETLEN HASZNÁLATRA;
- a programok, rendezvények, események számára KÜLÖNBÖZŐ NAGYSÁGRENDŰ KÖZÖNSÉG fogadására alkalmas helyszínt biztosítsunk;
- az egyes BERENDEZÉSEK KÖNNYEN ÁTALAKÍTHATÓAK legyenek, megspórolva ezzel a nagytömegű és nagy terjedelmű eszközök, berendezési tárgyak tárolását, (különösen célszerű ez azoknál, melyek átalakítása évente csak egy-két alkalommal szükséges, viszont az oda-visszaalakításuk időszakosan ismétlődik);
- azok a berendezések, melyek az egyes létesítmények FOLYAMATOS MŰKÖDTETÉSÉT biztosítják (főleg az elektromos berendezések: kompresszor, vízforgató stb.) BIZTONSÁGOS ÉS ÁLLANDÓ FIX HELYEN kerüljenek elhelyezésre;

További célunk az, hogy a berendezések **ne csak a különleges eseményeket szolgálják, hanem ATTRAKTÍV KÖRNYEZETET biztosítsanak a mindennapokra is, függetlenül az évszaktól**, ezért:

- elsődlegesen az ÁLLANDÓ BERENDEZÉS HELYÉT kerestük és tartottuk a MEGHATÁROZÓNAK,
- minden TOVÁBBI ESEMÉNY SZÍNTERÉT – ahol nem a Fő téri térfal a fontos – ALÁRENDELTEBB TEREKBE határoztuk meg
- biztosítva ugyanakkor azt, hogy az ÁLLANDÓ BERENDEZÉSEK ne akadályozzák a programokat, sőt ellenkezőleg, ATTRAKTÍV MEGJELENÉSŰ SZÍNTERE VAGY FÓKUSZA legyen az egyes eseményeknek,

Az egyes **helyszínek és berendezések elrendezésénél** illetőleg azok **STÍLUS szerinti meghatározásánál** abból indultunk ki, hogy:

- megtartsuk a terület TÖRTÉNETI SZERKEZETÉT, tehát minden Fő téri homlokzatot főhomlokzatként kezelünk, mintegy bármilyen esemény térfalául;
- NEM KÍVÁNTUK BOLYGATNI A FŐ TÉR ALATTI RÉGÉSZETI EMLÉKEKET, és nem kívántuk semmilyen „divatos módon” bemutatni azokat, mivel meggyőződésünk, hogy:

A FŐ TÉR MINT UTOLSÓ ÓBUDAI MARADVÁNY, NAGYOBB ÉRTÉK, TÖBBET ÉR AZ IDENTITÁS ERŐSÍTÉSÉBEN, EZÉRT TÖBBET JELENT bármilyen középkori, vagy római lelet bemutatásánál,

hiszen Óbudán több helyen kerültek ezek jelzésre, ugyanakkor igazi óbudai hangulatú helyszín már egyedül csak itt található.

- törekedtünk ugyanakkor arra, hogy bármilyen új berendezés, ami a „régi koroknak” nem volt sajátja, MODERN FELFOGÁSÚ ARCULATTAL ÉS FORMATERVEZÉSI ESZKÖZÖKKEL JELENJEN MEG, nem kívántunk „történeti hamisítást” végezni, ugyanakkor szándék, hogy valamilyen KÖTŐDÉST MÉGIS JELENTSEN ÓBUDÁHOZ, vagy a Fő téri környezethez.

3.2. A Fő tér állandó berendezései

Fenti elemzések alapján a **Fő tér berendezésének fő koncepcionális elemeit** az alábbiak adják:

A Fő tér JELENLEG a viszonylag GYORS ÁTHALADÁSOK TERE, a téren való tartózkodást elsősorban a másokra való várakozás idézi elő, mintsem a térélmény miatti itt-tartózkodás. Ennek megváltoztatása a cél, tehát:

- EGY ÁLLANDÓ, ATTRAKTÍV és egyben TÖBBCÉLÚ BERENEDZÉSI ELEM KÍVÁNKOZIK A TÉRRE;
- az állandóság, az egész évi jelenlét mellett AZ ÉVSZAKONKÉNTI VÁLTOZÁS LEHETŐSÉGÉT IS BIZTOSÍTANI KÍVÁNUNK, mint ahogy bármely városi tér követni kénytelen az időjárás alakulását is;
- olyan helyszínre szükséges telepíteni, mely az a gyalogosok gyors áthaladását nem akadályozza, ugyanakkor megfelelő fókuszpontot jelent: találkozások helyszíne, ott tartózkodásnál „védettséget”, vagy valami „mellettség” érzetét kelti;
- egyben a Fő téri rendezvények alkalmával nem kerülendő elem, hanem éppen az esemény attraktivitását növelő tényező.

A fent meghatározott kívánalmakat – összekötve a Kíró igényeivel – egy TÉLI – NYÁRI IDŐSZAKBAN KÜLÖNBÖZŐ célra használható, de azonos formát öltő, TÖBBCÉLÚ VÍZMEDENCE elhelyezésével szeretnénk biztosítani, mely túlmutat az egyszerű városi vízmedencék általános és megszokott mondanivalóján.

POZICIONÁLÁS	Magát a vízmedencét a térnek arra a részére helyezzük, mely az áthaladási irányokat a legkevésbé keresztezi, tehát amely mellett a térhasználat fontos átmenő gyalogosforgalma megmarad. A térbeli elemzések e célra a legmegfelelőbb helyszíneként a tér dél–nyugati negyedét határozták meg. A medence egyben magába foglalja a téren álló régi gázfogadó építményét is.
FORMA	A nem teljesen szabályos tér a ráfutó, de nem meghatározott szögű utcákkal, nem viselne el egy szabályos, szögletes geometriai formát, ezért semleges formát választottunk: az ELLIPSZIST. Az ellipszis forma, egyben irányt is meghatároz, vagyis a forma tengelyiránya lehet még egy áthaladó iránynak a lassúbb mozgásra, sétára, vagy éppen a tengely és az ellipszis hosszirányú íve adhat egy további sodró dinamikát a téren való áthaladási irányban, ezáltal elválasztva a gyors haladást az itt –tartózkodás élményétől.
MARADÁSRA készítés	Mivel nem a tér közepét szemeltük ki a vízmedence elhelyezésére, ezért az egy kissé védettebb pozícióba kerül, tehát még jobban inspirál a maradásra.
ATTRAKTIVITÁS	Maga a vízmedence is igen attraktív élmény lehet egy téren, különösen, ha további vízi attrakciókkal bővül, vízsugarak, lépcsők, vízlejtők stb. Ezek számos esetben bevált eszközei e „vízépítészetnek”. Itt a FŐ téren azonban – a megfogalmazott céloknak megfelelően –, olyan berendezést kívánunk elhelyezni, mely a TÉLI IDŐSZAKBAN IS meghatározó eleme a térnek, ugyanakkor a víz másik halmazállapotával van kapcsolatban, nevezetesen JÉGPÁLYÁVÁ ALAKÍTHATÓ ÁT.

MÉRET

Ez az elvárás ugyanakkor lényegesen nagyobb méretű medence kialakítását igényli, melynek meghatározó méretei 20 x 40 m, mely megfelel a Kiíró által meghatározott korcsolyapálya méretet.

Mivel a nyári időszakban egy ekkora felületű víz a tér járőfelületét jelentős arányban lecsökkentetné, a javaslatunk arra is kitér, hogy NEM A TELJES ELLIPSZIS VÁLIK EGYBEFÜGGŐ VÍZFELÜLETTÉ, hanem a medence – kialakítása révén – legyen alkalmas faburkolat ráhelyezésével VÍZ FELETTI JÁRÓFELÜLET kialakítására. Ez a járőfelület két lépcsővel válik el a természetes burkolati szinttől, ezáltal eleve egy MEGÁLLÁST IGÉNYLŐ HELYSZÍNNÉ VÁLIK, sőt lehetőséget ad önálló, vagy pl. a Sípos étterem KIÜLŐ TERASZÁNAK bővítésére is.

Szabadon megválasztható lefedő faelemek sora lehetővé teszi kisebb SZÍNPAD KIALAKÍTÁSÁT is, sőt az évszakban amikor a víz még nem illetve a jég már nem kívánatos (tavasszal) a teljes medence lefedhető, és ezáltal egy kiemelt TAVASZI / ŐSZI NAPOZÓ-TERASZZÁ válhat.

**SZERKEZETI
KIALAKÍTÁS**

A medence szerkezeti kialakítása alkalmas a nyári vízmedence funkcióra. Az alsó kéreg alatt helyezkednek el a télen alkalmazható hűtőcsövek, melyek révén a műjég biztosítható. Szerkezetét tekintve megfelelően előkészített alapozó rétegből, hőszigetelő rétegből, betonlapba ágyazott csőkigyóból és magából a jégből áll. A szigetelés beépítésére az altalaj megfagyása elleni védelem, valamint energiatakarékossági okok miatt van szükség. A csőkigyóban kering a jeget létrehozó hűtőközeg.

A nyári időszakban a téli korcsolyapálya medenceként üzemel, ekkor a csőkigyók raktárba kerülnek, vagy egy felső fedőréteg kerül föléjük.

Az alapvetően kétfunkciós műtárgy egyéb berendezéseinek kialakításánál is arra törekedtünk, hogy a műtárgy kisebb részletei többcélú berendezések befogadására is alkalmassá váljanak. Így pl. a Kiíró által is preferált ÁRNYÉKOLÓ RENDSZER, mellyel napvitorlák sorát kívánjuk alkalmazni a tér egyes homlokzatai és a medence közötti tér áttört árnyékolására, a burkolati aljzatban elhelyezett satukba fogott oszlopok sorával kerül kifizetésre. A téli időszakban ezen oszlopok tartó satuja alkalmas a korcsolyapálya palánk oszlopainak megtartására, ezzel a többcélúság létrejön.

Míg a nyári időszakban a lazán lengő árnyékolók villódznak a szélben és vetnek árnyékot az itt sétálók, teraszon ücsörgők fölé, addig a téli időszakban részben az árnyékoló-póznák felhasználásával olyan héjformájú melegedősátor kialakítása kínálkozik, mely szintén közvetlenül kapcsolódik a korcsolyapálya palánkrendszeréhez, védettséget, és meleget is biztosít.

**MŰKÖDTETŐ
BERENDEZÉSEK**

Mivel mindkét berendezés a – nyári vízmedence és a téli korcsolyapálya – energiaigényes, ezért javasoljuk, hogy a városháza épületének pincszintjén kerüljön elhelyezésre a jégpályához szükséges kompresszor, és a nyári időszakban szükséges vízforgató berendezés is. Az ehhez szükséges közművezetékek várhatóan nem érintik a terepszint alatti romokat.

A korcsolyapálya a téli időszakban, a medence a nyári időszakban foglalja el, és telíti meg étellel a teret. Bizonyára meghatározható ezen többfunkciós berendezés „PUFFERSÁVJA”, ahol a mozgások lelassulnak, és az áthaladó járókelők helyett inkább a báméskodó, várakozó emberek jelenléte lesz meghatározó. Ezen a puffersávon kívüli térrészen alkalmas a tér a gyors áthaladások lekezelésére, elsősorban a Szentlélek tér – Fő tér – Harrer Pál illetve Kórház utca nyomvonalon. Kisebb jelentőségű lesz ez a mozgás a Szentlélek tér – Fő tér – Laktanya, vagy Hajógyár utca vonalában.

Ennek figyelembevételével teszünk javaslatot a további események és programok berendezési helyszíneire, figyelemmel arra, hogy az egyes rendezvények mennyire igénylik a Fő tér térfalait mint „díszletet”, illetve mennyire válhat el a rendezvény a konkrét tértől, esetleg egy „halványabb”, de zavartalanabb térrész felhasználásával.

3.3. TAVASZ – NYÁR – ŐSZ – FARSANGTEMETÉSTŐL – ADVENTIG

E három évszak alkalmas arra, hogy a tér már átalakuló, marasztaló erejével hosszabb itt-tartózkodásra sarkaljon. Az időjárás enyhülése, a turizmus indulása a világ városai felé, több alkalmat teremt a terület bevonására. A tér fokozatosan az idő enyhülésével átváltozik, és a berendezéseit tekintve is átöltözködik.

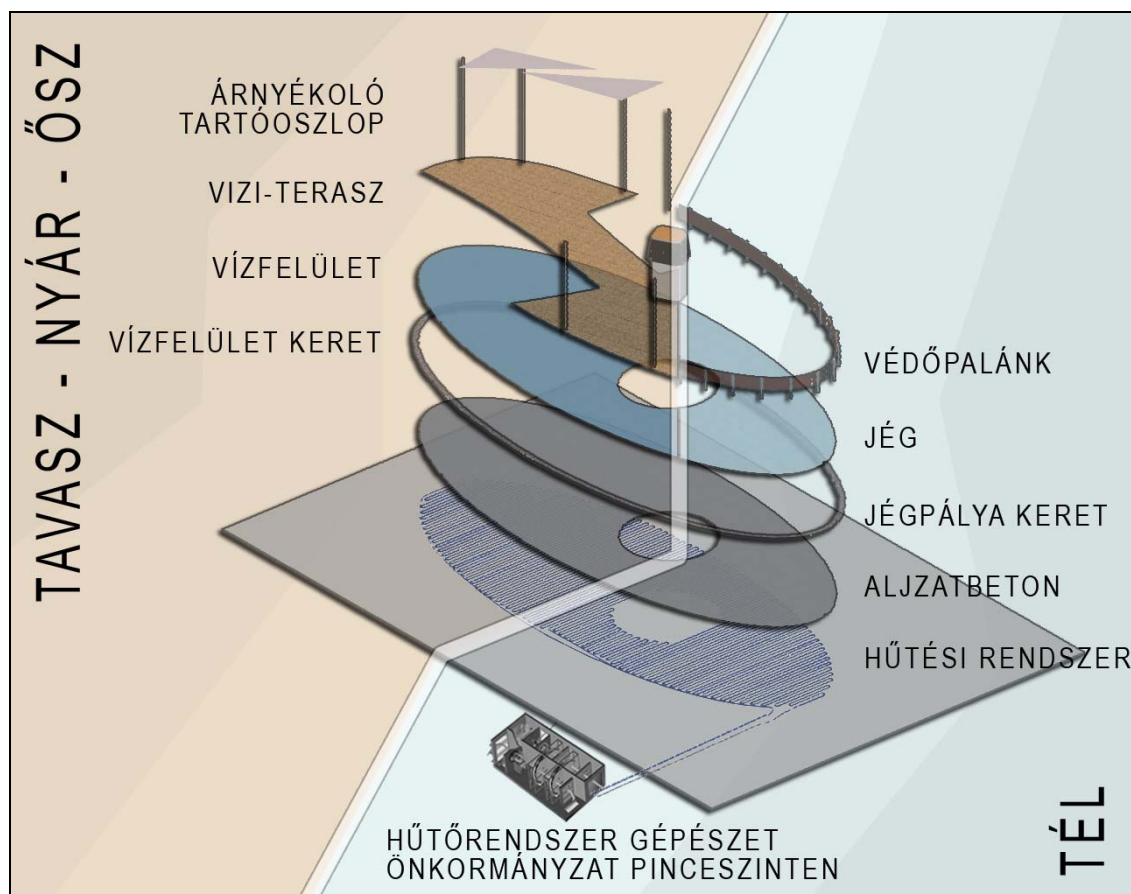
A Fő tér „ÁTÖLTÖZKÖDÉSE” a következőképpen zajlik:

HAMVAZÓSZERDA, FARSANGTEMETÉS után	A jégpályát elbontják, a pálya palánktartó póznái helyett a tavaszi, nyári vászonárnyékolók, napvitorlák árbócai kerülnek a helyükre. Ezek az első időben akár virágtartóként is szolgálhatnak, majd a tényleges nyári verőfénynél vehetik fel fehér ruhájukat, amikor a tűző napon a póznák virágai már nehezen bírják a meleget.	<ul style="list-style-type: none"> ■ FARSANGTEMETÉS – vigalmasság zárása, ■ Maskarás pavilonok, ■ Pálinkafesztivál ■ Korcsolyabajnokság
TAVASZ NAPFORDULÓ, Húsvét	Egy tavaszindító vigadalom és vásár, Húsvéti Kézműves Vásár és locsolási ünnep alkalmat adhat az átöltözésre, és vásárolásra is. Ez a tavaszi időszak is még kisszínpados lehetőséget ad az időjárás miatt, ezért a téli időszakban is használatos Adventi színpad visszakerülhet egy rövid időre a Városháza elé.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Húsvéti Kézműves vásár és rendezvény ■ Népviseletes fesztivál ■ Tojásfestő verseny ■ Locsolóvers verseny ■ Budapesti Tavaszi Fesztivál rövid kamara-bemutatói
PÜNKÖSD előtt	Az árnyékok még hosszúak, a napok még rövidek, a medence beüzemeléséhez még talán hűvös az idő, ezért a korábbi téli korcsolyapálya teljes terjedelmében lefedhetővé válik azokkal a faelemekkel, melyeken a tér közepén még a hosszabb napsütésben a találkozás, várakozás, ücsörgés kellemes.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Tavaszi kórusverseny ■ PüNKÖSDI hagyományörző vigasság ■ Ballagások
NYÁRI NAPFORDULÓ	Ahogy indul a nyári időszak, a medence feltölthető vízzel, és a faelemek egy része eltávolítható, és ezáltal a részben fedett ellipszisen létrejöhetnek a vízi teraszok. A vászon árnyékolók és napvitorlák fehérlelenek a napsütésben, a rekkenő hőséget enyhíti a nagy felületű víz és felette a jegeskávé és fagyalt is jólesik. Ezekre az estékre a gázfogadó építménye bárpulttá, vagy fagyaltozóvá alakulhat át.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Péter Pál napi vásár ■ ÓBUDAI NYÁR rendezvényei ■ Nyári koncertek ■ Nyári előadások a szabadtéri színpadon ■ Borfalu ■ Szent István napi vásár
ŐSZI NAPFORDULÓ	A nyári időszak elteltével az őszi nap még erősen süt, de nagyobb az értéke, ezért a napellenzők már elbonthatók. A vízfelületen még kellemesen meg-megcsillan a napfény, a nyarat még kissé visszalopja a térre. Az ősze fordulással a Sipos étterem előtti terasz hosszabb árnyékot kap, ezért a medence lefedésével a naposabb oldalra tömörülhetnek a még sütkérező vendégek.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Szüreti fesztivál ■ Iskolai ünnepek
HIDEG ŐSZI (ESŐS) IDŐ	Kevésbé napfordulóhoz kötött az idő megváltozása, egyre rövidebbek a napok, hosszabbak az árnyékok, a medence már teljesen lefedetten és víz nélkül várja az átváltozás víg hónapjait. A téren a rendezvények is alszanak, csupán a heti piac tölti meg a szomszédos térbővület helyszínét.	A TÉR PIHEN
ADVENTTŐL – Hamvázószerdáig	A vízmedence átalakul jégpályává, a helyükre kerülnek a palánktartók, és a melegedő tartószerkezetei. Beindul a kompresszor a Városháza pincéjében és elkezdődik a „jéggyártás”.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Adventi vásár ■ Óévbúcsúztató ■ Vízkereszt – háromkirályok ■ Farsangi mulatságok

A medence / korcsolyapálya átöltözését az alábbi szerkezeti lehetőségek biztosítják:

JÉG	◀ Télen	Nyáron ▶	Víz
Korcsolyapálya			Vízmedence
			Szökőkút
			Vízfelület felett részbeni lefedéssel vendéglátó terasz és/vagy sétafelület
Korcsolyapálya palánk tartószerkezete	Burkolatban elhelyezett többcélú befogadó elemekben elhelyezve		Árnyékoló szerkezet függőleges tartószerkezete
Melegedő sátorhéj tartószerkezete	Egyéb technológia		Medence aljzata
Műjég hűtőberendezése			Szökőkút vízfűvőkák díszvilágítás
díszvilágítás			Gépészet
Gépészet / kompresszor	Városháza pincéjében		Gépészet – vízforgató
Kerület-zászló			Kerület-zászló

A medence / korcsolyapálya elvi sémája

A téren ha nincs semmiféle rendezvény, akkor is történik mindig valami, hiszen a tér közepe attraktív, kellő vonzóerőt fejt ki, vagy arra, aki hazafelé menet megáll egy találkozóra, vagy napközben az önkormányzat előtt egy kávé mellett lehet megvárni egy ismerőst, vagy az esti órákban, kellemes halk bárzene mellett lehet elüzni a meleg nyári estéket. Egy-egy Krúdy novella felolvasása, egy-egy fuvolaest megtartható a medence fapadozatán is kisebb körű vendégközönség esetén.

Kiemelendő, hogy az ellipszis alakú medence kissé – max 30 cm – kiemelt tere nem konkurenciája kíván lenni a már itt lévő vendéglátó helyiségeknek, sőt inkább inspirálóan kíván hatni a szomszédos teraszokra. El kell híresülnön, hogy ez a JÓ HELY, EGY FONTOS HELY, és akkor a többi létesítmény is működőképesebbé válik.

3.4. TÉLI RENDEZVÉNYEK – ADVENTTŐL FARSANGTEMETÉSIG

A téli rendezvények közül meghatározó lesz az ADVENTI VÁSÁR, mely azon kívül, hogy pavilonok elhelyezését teszi szükségessé, az Adventtel, a Karácsonnyal, az Újévvél, a Vízkerezztel, a Farsangbúcsúztatóval kapcsolatos ünnepek, jeles napok kisebb vagy nagyobb eseményeinek, bemutatóinak, iskolai kórusok, betlehemes játékok bemutatásának igényével is jár, vagyis kisszínpad elhelyezését is szükségessé teheti. Ezért a pavilonokat a már ismertetett gyalogos sodorvonal keleti oldalán helyezzük el. Ez egy nyugodtabb, a portékák nézegetésére alkalmas térrész, melyen keresztül az „ESERNYŐSOK TERÉN” lévő szoborcsoport is fel-fel villan a tér felől. A pavilonokat kétoldalra nyílóan javasoljuk egy ív mentén elhelyezni, így sem a térnek, sem a Laktanya utca felőli teresedésnek nem fordítanak hátat, és mindkét gyalogosirány felveszi a pavilonok ívét és vonalát.

A pavilon sor és a gyalogos sodorvonal közé egy kisebb színpad kialakítása javasolt, közvetlenül a Városháza homlokzata közelébe, ahol a színpad háttereként a tér karácsonyfája szolgálhat.

Mivel a tér működése a karácsonyi időszakban elsősorban a délutáni – esti órákban telített, a színpadon is ezekben az időszakokban lehetnek kisebb előadások, vásári mutatványok, a munkából hazatérő, és a HÉV felől a lakóterületek irányába siető embereket már megállásra sarkalhatják, de

minden bizonnyal nem zavaró módon, hiszen a munkába sietés időszaka reggel van, akkor pedig a terület még nem is éledezik.

Amennyiben az Adventi vásár nagyobb területet igényel, úgy a Szentlélek tér felőli oldalon a Zichy kastély beszögellésénél kialakított RENDEZVÉNYTÉREN további pavilonok helyezhetők el, itt már egyszerűbb, utcás jellegű kialakítással. Ezzel mindkét vásárterület egy gyalogosnyomvonalra van felfűzve, áttekinthető, ugyanakkor a korcsolyapálya harsányabb és nyüzsgőbb területéhez is van kötöttsége.

A korcsolyapálya délnyugati negyedéhez kapcsolódva egy héjszerű sátorszerkezetben valósítható meg a melegedő, itt lehet lilahagymás zsíros kenyeret, forró teát, vagy forralt bort kínálni, elhelyezhető mobil illemhely, de kölcsönzésre, öltözésre is alkalmas lehet. Területe kb. 90 m².

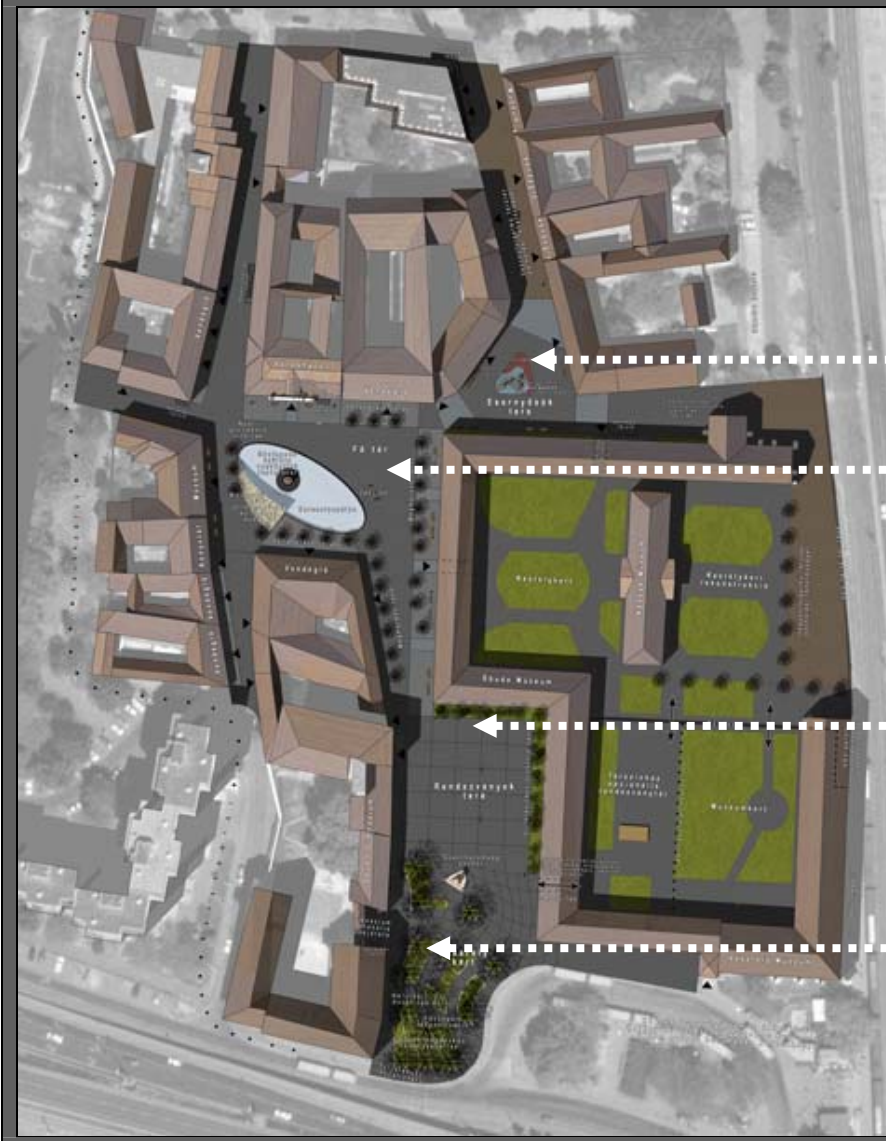
A Sipos étterem az északi oldalra nyíló ajtaján keresztül az új burkolatra kiteraszozhat, a teraszok lehatárolását oldalról nem javasoljuk, felső ernyőszerkezettel ugyanakkor fedhetők, és a teraszmelegítő sugárzók alkalmazásával kellemes érzetű, pokrócos székekben ücsörgő emberekkel teli téli terasszá válhat, a téli sípályák hangulatához hasonlóan. A Fő tér további vendéglátó egységei, pl. a Postakocsi étterem is nyitva tarthatja melegítő sugárzóval ellátott nyári teraszát és a színpad mellett az adventi pavilonok külső karéja mellett teraszként télen is működhet. Hasonlóan a Hídfő utcai egységek is nyitva lehetnek a nyugati szegletben.

A téli rendezvények – tekintettel arra, hogy kisebb az igény és az időjárás adta lehetőség a szabadtéri előadásokra – elsősorban a jeles napokhoz tartozó vigalmakra, vásárookra adhatnak alkalmat, így az Advent után az elő-szilveszteri hangulathoz a pavilonok fennmaradhatnak, természetesen már más árusokkal és portékákkal. Az újévi hangulat fokozható még egy Vízkereszti előadással, vigalommal, ökörsütéssel, majd a farsang idején is lehet a pavilonokat is bevonó farsangi mulatságot rendezni a korcsolyapálya mellett. A farsang temetésével Hamvazószerdán lehet megrendezni az utolsó téli vigalmat, majd a korcsolyapálya az időjárás függvényében elbontható. A fagyok után a tér elindulhat a tavaszi hangulat irányába.

TÉL

ADVENTI HANGULAT

ESERNYŐSÖK TERE

FŐ TÉR

RENDEZVÉNYEK TERE

VASARELY KERT

3.5. TAVASZI – NYÁRI – ŐSZI RENDEZVÉNYHELYSZÍNEK

A nyár a legalkalmasabb a különböző nézőteres rendezvények megtartására. Célszerű olyan elrendezésben gondolkodni, mely kisebb és nagyobb nézőközönséggel számol. Ezen belül is más, ha előadás jellegű a rendezvény, vagy ha vásári kavalkád jellegű, illetve ha mindkettőt ötvözni kell.

A lehetőségek nagyobb tárházát próbáltuk felkínálni, ennek érdekében két helyszínt is meghatározunk, ahol eltérő férőhelyű előadások tarthatók, vagy éppen eltérő nagyságrendű vásári lehetőségek biztosíthatók.

3.5.1. Vásári jellegű rendezvények

Ide soroljuk azokat a vásárral összekötött rendezvényeket, ahol kézművesek, gasztronómiai pavilonok, borsátrak felállítása várható. Javaslatunk szerint kétféle pavilonméretet és egy piaci stand méretet határoztunk meg. Nem tartjuk e pályázat feladatának ezek részletes tervi bemutatását, inkább jellemző méretük, és elhelyezésük, működésük a meghatározó az ötletpályázat szintjén.

A pavilonok és standok mérete a következő:

Kézműves pavilonok	Pl.: Adventi pavilon	2,2 x 3,30 m	Fedett, oldalt zárt
Gasztronómiai sátor / pavilon + elősátor	Pl: Borfalu, kolbászverseny stb	5,5 x 5,5 m sátor v. 12 m ² pavilon + sátor hozzátartozó asztal és pad 5 x 5,5 ös egységekben (60 fő)	Fedett, oldalt zárt
Heti piac	Piaci stand	3,0 x 3,0 / két stand egymásnak fordítva	Fedett, oldalt nyitott

A Kézműves és a gasztronómiai pavilonok esetében az oldalsó elhatárolásnak vagyonsvédelmi és higiéniai szerepe is van, ellentétben a heti piac standjaitól.

A kisebb számú pavilonokat igénylő rendezvények esetén elegendő a Fő tér észak-keleti negyedében, a gyalogos sodorvonal mellett elhelyezni a pavilonokat, minden esetben valamilyen párosítással, úgy, hogy a közönség felé pavilonhát lehetőleg ne forduljon. A pavilonok elhelyezésnél fontos szempont, hogy az esernyős szoborcsoport, és a tér fókuszában lévő ellipszis – függetlenül annak szezonális jellegétől – átlátási kontaktusban legyen, tehát a pavilonok ne falazzák el a térkapcsolatot.

A Rendezvénytér a Szentlélek tér Zichy Kastély beszélgetésének észak részén ad helyszínt nagyobb számú pavilon elhelyezésére. Itt, mivel elegendő a Fő tér és a Szentlélek tér közötti gyalogoskapcsolatot biztosítani, viszonylag kötetlenebb elrendezés is lehetséges, értelemszerűen a burkolati raszter rendjének követése mellett.

3.5.2. Heti piac

A Kiíró igényli a heti piac megrendezésnek lehetőségét. Erre ismét ez a Rendezvénytér lehet alkalmas azokban az időszakokban, amikor hosszabb ideig tartó színpadi és nézőtéri jelenlét nem szükségeltetik. Meg kell ugyanakkor említeni, hogy a színpad megtartása mellett a nézőtéri székek mobil elhelyezésével a piac akár a hétfői délelőttökön működhet, délutáni órákban el kell pucolni a maradványait és az esti órákban már kezdődhet az előadás a nézőtér visszaállítása után.

A piachoz a tér épületeiben nem javasoljuk önálló kereskedelmi rendeltetés kialakítását, mert az állandó ittlétével ellenőrizhetetlen reklámfelirataival megtörné a tér egységes történeti hangulatát.

3.6. KULTURÁLIS, ZENEI RENDEZVÉNYEK

Alapvetően koncertek és előadások helyszíneiként két – három színpadi kialakítást javasolunk a következők szerint.

3.6.1. Alapeset – kisebb előadások, alkalmi rendezvények, kamarai estek

Alapvetőnek tartjuk, hogy az ellipszis a medencés öltözékében (tavaszi – nyári – őszi) időszakban kisebb esti fellépések, előadások, hangulatos bárzene vagy éppen sramlizene színpadaként elegendő. Ezen esetekben a közönség a medence fapadozatán, illetve a környező teraszokon foglal helyet, de korlátozódhat ez önálló est megrendezésére is.

3.6.2. Kiseb nézőtéri igény

Amennyiben a várható nézőközönség nem haladja meg a 400–500 főt, és az előadások egy-két napos eseményhez fűződnek, a tér északkeleti részébe telepíthető a színpad és a nézőtér, aszimmetrikus formai elhelyezéssel. Hosszabb ideig tartó rendezvény azért nem javasolt ezen a helyen, mert azért a tér teljes hangulatát zavarhatja napközben, ha működését nem is.

A nézőtér az ellipszistől megfelelően távol kerül telepítésre, így nem zavarja a gyalogos sodorvonalat. A színpad az esti órákra van fókuszálva, tehát a Városháza már jellemzően nem működik, így nem zavaró, hogy annak háttal áll. A nézőtérről viszont a tér egésze így feltárul, nem fordít háttal a látványnak, amihez az ellipszis alakú medence is hozzátartozik. Ezen a helyszínen 450 férőhelyes nézőtér alakítható ki, mely további 120 férőhellyel szükség esetén a Fő tér 2. irányába bővíthető. Lehetőség van ugyanakkor arra is, hogy a nézőtéri kialakítás ugyanitt van, de a színpadként a medence fedett részei, vagy éppen annak előtere szolgál, mely az esti órákban a gyalogosokat már nem zavarja.

3.6.3. Nagyobb nézőtéri igény

Mintegy 800–850 fő elhelyezésére van lehetőség a Rendezvénytéren, melynek kialakítását elsősorban ez a funkció határozza meg. Különösen fontos ez az Óbudai Nyár rendezvényei sorában, hogy egy állandó színpadi hely biztosított. A tér így hosszabb ideig állhat a különböző rendezvények szolgálatában, ami nem csak az Óbudai Nyár, hanem egy szélesebb spektrumú sorozat részévé téve a Fő tér környezetét nagyobb hírnevet ad, és ezzel erősíti a turizmus jelenlétét a környezetben. Mindezek mellett ez a legvédettebb térrész, tehát az esti előadások a lakóterületektől távoli, és áthallás, átlátás nem meghatározó.

A színpad az épület derékszöge elé kerül, a nézőtér mobil székei négy, fokozatosan növe sor számmal rendelkező ékbe tömörítve kerülnek elhelyezésre.

A széksorok a Szentháromság szobortól távol kerülnek, így annak látványát nem zavarják, ugyanakkor a déli irányból jöve a Fő térre való belátásnál sem hatnak zavaróan.

A nézőtér és színpad egy keskenyebb zöldsávval válik el az épület barokk falától, elsősorban a természetesebb hatás érdekében. A nézőtér átlós szerkesztésű, és a Fő tér felől az Árpád híd irányába haladva a sorok száma egyre növekszik, így itt is egyfajta dinamizmus érhető tetten. A széksorok elhelyezkedése lehetővé teszi napközbeni előadások megtartását is, mivel a nézők mindvégig árnyékoltan látják a színpadot.

A nézőtér megfelelő távolságban van a Szentháromság szobortól és a fő gyalogosirány is megfelelő szélességben megmarad mögötte, mindezek mellett az Árpád hídi forgalomtól is már megfelelően távol esik. Természetesen az elhelyezhető nézőtéri kapacitás az egyes helyszíneken a maximális kihasználásnak megfelelően került meghatározásra, tehát ennél kisebb nézőtéri kialakítás esetén az egyes bemutatott felületek értelemszerűen csökkentett formában is telepíthetők.

3.7. KULTURÁLIS ÉS A VÁSÁRI RENDEZVÉNYEK EGYÜTT

Attól függően, hogy a rendezvény jellege elsősorban kulturális, melyet kisebb vásár is kísér, vagy éppen fordítva inkább vásári jellegű, melyet kisebb előadások tarkítanak lehet meghatározni, hogy a rendezvényekre és vásárokra alkalmas helyszínek közül milyen arányban, melyik helyszíneket preferálja a felelős rendezvényszervező.

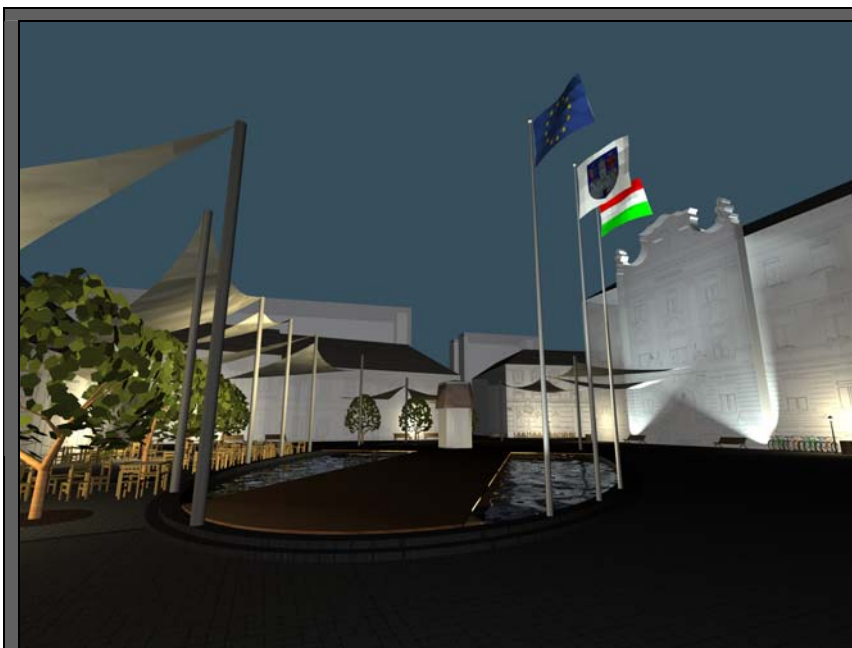

Lehetséges, hogy a Fő téren kisebb vásári együttes pavilonrendszerét állítják fel, miközben a Rendezvények terén több napon, esetleg héten keresztül teljes befogadóképességgel működik a színpad és a nézőtér. De lehetséges ennek ellentéte, mint pl. az Adventi vásár, amikor kicsi a színpadigény, nézőtérre sincsen szükség, mert az kiselőadások állva is megtekinthetők. Nyilvánvaló az is, hogy állókoncertek rendezésére is alkalmas lehet a Rendezvények tere, mely esetben csak a színpad kerül felállításra. A fentiek bemutatása alapján a többféle berendezésre és rendezvényre nagyságrendileg az alábbi résztvevővel lehet számolni.

Fő tér ellipszis		Fő tér – kis-Rendezvények tere		Rendezvénytér		kapacitás az ülő és állóhelyek+ nézelődők együtt
Korcsolyapálya + melegedő	50 fő	kézműves kisvásár	10 pavilon	Kézműves vásár	40 db pavilon	500 –700 fő
színpad 180 m2	állóhelyes 300 fő	borfalu	420 ülőhely asztallal	borfalu	720 ülőhely asztallal	1600 fő
		kisszínpad 30 m2	450 ülőhely	1200 m2 nagyszínpad	840 ülőhely	2000 fő
				heti piac	21 db stand	500 fő
		kézműves kisvásár	10 pavilon	nagy nézőterés előadás	800 fő	1200 fő
színpad 180 m2	ülőhelyes 400 fő			heti piac / vásár	21 db stand	800 fő
színpad 180 m2	állóhelyes 300 fő			gasztronómiai bemutató gasztronómiai pavilonok + padok asztallal	720 ülőhely asztallal	410–450 fő
		gasztronómiai pavilonok + padok asztallal	420 ülőfőhely asztalokkal	Koncert	1200 fh állóhely	2000 fő

NYÁR

NYÁRESTI HANGULAT

ESERNYŐSÖK TERE

FŐ TÉR

RENDEZVÉNYEK TERE

VASARELY KERT

4. A TÉRRENDSZER KÖRNYEZETALAKÍTÁSI KONCEPCIÓJA

Az előzőekben meghatározásra kerültek azok a koncepcionális elemek, melyek az egyes térrészek, terek „VALAMIRE VALÓ HIVATOTTSÁGÁT” határozták meg, vagyis az egyes rendezvények nagyságától, jellegétől, a szezonálitástól függő típusait, a nézőterek és színpadok nagyságrendjét, elhelyezhetőségét, a Fő tér állandó és átmeneti, berendezéseinek főbb irányvonalait és műszaki lehetőségeit.

A továbbiakban a mikrokörnyezet kialakításának javaslatát mutatjuk be, vagyis a javasolt burkolatok rendszerét, szisztémáját, anyagait, az elhelyezésre kerülő utcabútorokat és egyéb berendezéseket, a javasolt zöldfelületeket és a kialakításuk koncepcionális alapjait.

A Kiíró szándéka a szabad terek olyan összefogott működtetése, ahol turisztikai, kulturális, szórakoztató és szabadidő együttes jön létre, ennek közterületi arculatát kell megtervezni.

Alapvető kiindulás volt hogy a Fő tér legyen az a helyszín, ahol a legnagyobb nyüzsgés várható, ahol a legszínesebben alakul az évszakokhoz, napszakokhoz viszonyítottan a tér élete. Ez a Budai Promenádnak jelenleg meghatározott végállomása, tehát attraktív kialakítása is indokolt.

Figyelembe kell venni ugyanakkor, hogy a térrendszer gyalogosítása mellett biztósítani kell egyes épületek megközelítését a gazdasági kiszolgálás érdekében.

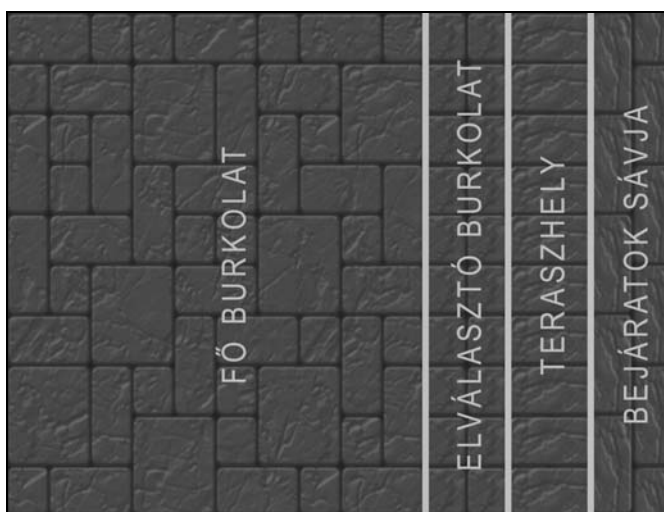
4.1. „A burkolat”

Mivel az Óbudai hangulathoz hozzátartozik a bazalt kockakő, ezért a környezetben a továbbiakban is ennek alkalmazását javasoljuk, kissé „felfényezettebb” formában.

Ahhoz, hogy a terület elviseljen egy állandó változást, egy ellipszis alakú formát a tér nem geometriai középrészén, az szükséges, hogy a BURKOLAT VISZONYLAG EGYENLETES TEXTÚRÁJÚ legyen, és csak helyenként hordozzon jeleket, hangsúlyokat.

Ezért a NAGYKOCKAKŐ KETTÉVÁGÁSÁVAL a jelenlegi burkolat újrahasznosításával többlet kötömeget jöhet létre, mely alkalmas a ma jelentős hézagolással kialakított térfelület kedvezőbb újrarakására.

A kettévágott kövek sima és egyenletes felületet adnak, a mai korszerű technológiák alkalmazásával pedig olyan fugázás alkalmazható, mely egy speciális műgyantával a textúra jellegét megadja, ugyanakkor járőfelületként a mainál sokkal kedvezőbb végleges járőfelületet biztosít.

a jelenlegi NAGYKOCKAKŐ
felezett elemeinek
rakási változatai

4.2. Fő tér burkolása

A diagonálisan rakott nagykockakő rendszerénél a „gyalogos sodorvonalat” kívánjuk meghatározni, de indirekt módon. Ezért a tér északi és keleti határfalainál egy 7 x 7 m-es raszterben kiskockakő líneákkal tagoljuk és keretezzük a teret L alakban. Ez megfelelő fegyelmeghatározást ad a mellette épületeknek és a teraszok kihelyezésének, mintegy ellenpontozva a délnyugati trénegyedre jellemző ellipszis lágylíneájú geometriai formáját. Mivel a Hídfő utcai csatlakozásnál az ellipszis lágylíneája a teret, itt a térfalak mentén már nem javasoljuk a kemény raszter megjelenítését, mivel itt állandó változó formával jelenik meg a tér és ezt a semleges aljzatot jobban kívánja a szem. Ettől még ezen a területen is úgy gondoljuk, hogy a mellette húzódnak a vendéglátó helyek teraszokkal a térre kibüszkélkednek.

4.3. Rendezvények tere – a Szent lélek tér északi rendezvényterének burkolása

A Szentlélek tér és a Fő tér csatlakozásánál a fő tér kastély mellett kialakított 7x7 m-es raszterét visszük tovább, ezzel definiálva, hogy itt egy másik térrész, más helyszín és más mondanivaló van jelen. A rendezvény nagyobb koncentrációt igényel, ezzel is kapcsolatos a következetes vonalvezetése a térnek. Ez jól adja a későbbi pavilonos, vagy színpados berendezés lehetőségét, mert a raszter mintegy sorvezetőként is szolgál.

4.4. Vasarely-kert – a Szent lélek tér déli zöldtagolású térrészének burkolása

A Rendezvények tere a Szentháromságsszoborral zárul le és az annak tengelyében nyitott új kastélybejárással. A szobortól délre az addig szigorú tér-raszter el kezd feloldódni, ahogy a térfalak szigorúsága is megnyílik. Itt a gimnázium előtti térrész ma jellemzően zöldfelület, ennek jellegét meg kívánjuk őrizni a továbbiakban is, de jellegében karakteresebb kialakítást javasolunk. A gimnázium előtti térrész a fiatalság találkozóhelye lehetne, közel van a két végállomás, és éppen ez az a korosztály, amely még elsősorban tömegközlekedéssel jár.

Egy finom utalást is szeretnénk tenni a burkolat és térképzésnél arra, hogy Óbuda nem csak ezen kicsiny szegletéről, nemcsak a gazdag római leletanyagáról híres, hanem egy olyan művész adományozott gyűjteményével is rendelkezik, mint Vasarely. Ezért a raszterek itt „vasarely-zalódní” kezdenek. A hajlított vonalak a művész festményein sajátos háromdimenziós alakulatot mutatnak, miközben síkképet nézünk. Itt kinn a téren azonban lehetőség van e hajlított ívek raszterében ezt a domborulatot három-dimenzióban is kifejezni. Ahol a síkkép domborulatokat mutat a szerkesztésnél, ott a növénykazetták ki-kiemelkednek. A raszter itt feleződik és a 7x7-es átvált 3,5-x3,5-ös raszter-alapra. Ezen belül hol burkolat, hogy füvesített sík, vagy kiemelt növénykazetta kerül kialakításra. A növénykazetták különböző magasságúak, és ezáltal ücsörgésre alkalmas felfelületeket is elhelyezünk a szélükön. A gimnázium előterét a szükséges – később részletezett – facsoport-rekonstrukcióval valóban egy nyüzsgő, árnyékos térré varázsolná, amely oázis lenne a szigorúbb bazaltburkolatú utcák és terek előtereként.

4.5. Az „Esernyősök tere” kialakítása

A Varga Imre Kossuth-díjas művész Várakozók c. szoborcsoportja olyan meghatározó ezen a kis téren, ami csak bekacsint a Fő térre, hogy itt a burkolattal való játék csak visszafogott lehet. Ezért a tér-háromszög épülettörései által meghatározott élek mentén jelölünk meg egy-egy szélesebb eltérő burkolatrakású sávot, amely kicsit jobban kihangsúlyozza annak önálló tér jelentését, elválasztva a további utcavonalaktól.

Maga a szoborcsoport a jelenlegi kialakításában valójában egy járdasziget-jellegű térrészen áll, melyet az autók vesznek körül. A térrész szűkületeinek burkolatváltásai mutatják, hogy autóval eddig és ne tovább. A Laktanya utca északi irányban már parkoló-utcaként működhet, a HÉV irányába is vezető Hajógyár utca viszont végig már csak gyalogosfelület maradna, mely csak nagyobb rendezvények esetén alakulna át parkolóra, a rendezvényeket kiszolgáló logisztikai területre.

A szoborcsoport jelenlegi kiskockaköves talapzata megmarad, de körülötte – a jelenlegi járdasziget jellegét oldva – vízfelület létesítése javasolt, vízszugár alkalmazásával az esernyőknek további értelmet adó pl. óránként beinduló „ESŐZTETÉSI ATTRAKCIÓ” által látványos vízpermetezés lehetséges az ernyők irányába. Ez a ma is közkedvelt fotótémát még változatosabbá tehetné.

4.6. A rávezető utcák burkolata

Mivel a területen a térrendszer lényegi részei a FŐ TÉR, a RENDEZVÉNYEK TERE, a VASARELY-PARK, valamint az Esernyősök tere, ezért a burkolat szelídült diagonál rakásban fut ki a csatlakozó utcák végéig. Itt legfeljebb a szükséges lejtések miatti vízvezetés jelzésénél lehetséges egy-egy vonal megjelenése a burkolatban, Óbudaára ugyanis nem volt jellemző a kőrakásnak ez a játékossága, az egyöntetű végigfutó burkolat annál inkább.

4.7. *Térfalak*

A határoló térfalak tekintetében nem javasolunk jelentős változást az általános homlokzat-felújításon kívül. Javasolt viszont, hogy minél több épület kapcsolódjon be a vendéglátásba, kiülő teraszaikkal gazdagítsák a tér hangulatát, hogy intenzívebb területhasználatot indítsanak el, hozzák el az életet a Fő téri környezetbe. Sok esetben egy érdekes új hely, ami divatba jön meghozza a szomszéd vendéglátóhelyek népszerűségét is.

4.8. *Zichy Kastély*

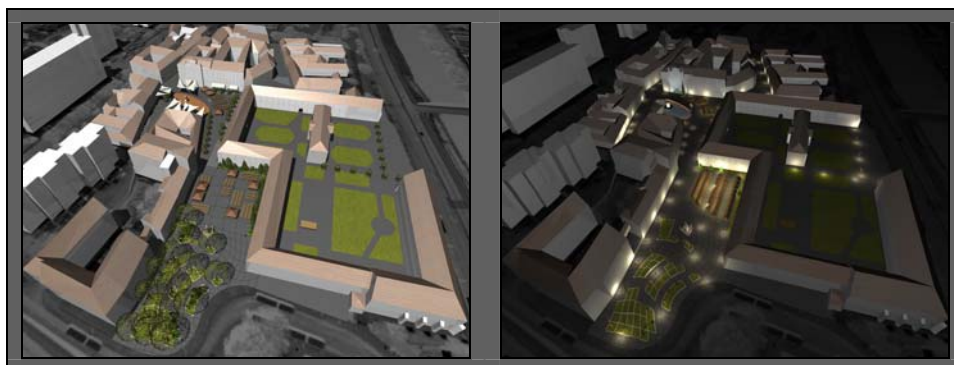
A Kastély maga nem része az ötletpályázatnak, de a helyszíni bejárásom elhangzott, hogy az önkormányzat kezdeményezné egy új bejárat megnyitását a Szentlélek tér felől, a kastélykert nyugati épületszárnyánál.

A javaslattal egyetértve ezt a használtuk ki arra, hogy az új bejáratnál turista információs pont kerüljön kialakításra. Itt a programokról tájékozódni lehetne, és jegyek vásárlása is a helyszínen lehetséges volna. Az információs blokk egyben a rendezvények idején, valamint a turisták számára a nyilvános illemhely lehetőségét is biztosíthatja. Felmerült az is, hogy a kastély pincésztje alkalmas lehetne a nézőtéri székek, díszletek befogadására egy lift segítségével közvetlenül a színpad mögé feladhatók.

A kastély a környezet rendezésben természetesen meghatározó szerepű. Jelenleg három múzeum működése okán javasolható KULTURÁLIS KÖZPONTKÉNT is kialakítani, ahol a múzeumok jobb koordinációval együttműködnek. A kastély még nem hasznosított, vagy az önkormányzat által elfoglalt – irodának rendkívül korszerűtlen – helyiségei alkalmasak lehetnek SZÁLLODAI átalakításra, mely során nyilvánvalóan a KASTÉLYKERTET IS MEG KELL ÚJÍTANI. (A Fő tér 3 alatti városháza épület tetőtéri beépítésével és a Fő tér 2. szám alatt nagyobb önkormányzati térnyeréssel a kastélyból kihelyezett irodák számára új hely kínálkozna.)

Jelen pályázat keretében erre csak éppen érintőleges javaslatot teszünk. Bármilyen funkció kerül a kastélyba a jelenlegieken túlmenően szükségessé válik annak parkolási ellátása. Ezért – a közlekedési rendszer bemutatásakor kifejtettek szerint – a Hévíz felőli kerítés bontása során a kastélykert megújítását javasoljuk, illetve az északi gépkocsibejárat helyén a Hévíz felőli kerítés kiegyenesítésével elegendő hely állna rendelkezésre egy ki-és behajtó kialakítására. A Hévíz melletti sávban belső burkolt felület kialakításával részben a kastély parkolási igényeit lehetne kielégíteni, vagy pedig a nagyobb rendezvények esetén meg lehetne nyitni a közönség előtt.

Itt kell megemlíteni, hogy a Hévíz peron északi vége rendkívül keskeny, szélesítése a kastélyt körülvevő építmény rövid szakaszának árkádolásával lehetséges, mely révén egyben a kastélykert megnyitása a közhasználatra értelmet nyerne. Javaslatunk szerint a Hévíz peron felől a Fő tér a kastélykerten keresztüli megközelítését is meg lehetne valósítani. A Vasarely múzeum felőli kert lekerítésével a Térszínház, vagy más rendezvények a kerten belül is megrendezhetők. A Szentlélek tér felőli új bejárat lehetne az ellenőrző pontja ennek a belső zártabb rendezvénynek, ugyanakkor a Fő téri rendezvények lényegében kiterjedhetnének ezen területre is a Rendezvények tere bővítéseként.

5. EGYÉB BERENDEZÉSEK

5.1. Mobil berendezések

5.1.1. Színpadi és nézőtéri berendezések

A rendezvények megfelelő szervezéséhez megfelelő színpadtechnika szükséges és megfelelő nézőtér. Ezek mind mobil eszközök, ezért ezekre vonatkozó külön tervjavaslat nem szükséges, mivel gyártónként változó berendezési tárgyak választhatók. A kívánalomnak az felelne meg a legjobban, ha a kiemelt színpad viszonylag egyszerű, filigrán szerkezetű és gyorsan szerelhető, míg a székek stabilak, ugyanakkor könnyűek, sorolással egymáshoz kapcsolható elemek egységéből állnak, síkon szerelve, kisebb lejtésre, vagy 4–5 soronként egy lépcsővel emelve is nézőtérré formálhatók.

5.1.2. Pavilonok – piaci standok

A pavilonok méretét már a Vásári rendezvények táblázatánál közöltük. Lényeges, hogy anyaguk csak fa és üveg lehet, fémoldalú pavilonok nem helyezhetők el a történeti környezetben. Célszerű mindhárom – vásári, gasztronómiai és piaci – pavilon és standrendszert az önkormányzatnak legyártatni és azokat bérbe adni a rendezvény időszakában. A gasztronómiai pavilonok sátorral is helyettesíthetők, ez jellemzően időjárásfüggő.

5.1.3. Vásárok, berendezések és a közművek helyzete

A területen a burkolat átépítése során a megjelölt vásári és színpadi helyeken, ahol a berendezések állandóan változnak, olyan kábelcsatlakozási pontokat kell kialakítani, mely helyben lehetővé teszi az érintett berendezés elektromos ellátását. A kialakítandó akna fedőlappja a burkolati kő méretének többszörösével legyen megegyező.

A gasztronómiai sátrak vagy pavilonok vízellátása és csatornahálózatba való bekötése is mobilan szerelhetően a burkolatba beépített csatlakozókról biztosítható.

Az ellipszis vízmedence illetve korcsolyapálya elektromos ellátása, vízellátása és csatornabekötése értelemszerűen helyben megoldandó és megoldható. Az ellátó kompresszor és gépház a városháza pincéjében helyezhető el.

5.2. Utcabútorok

5.2.1. Padok

A jelenlegi Fő téri kialakításnál a kandeláberek és a padok stílusban vannak tervezve, ezek megváltoztatása nem célszerű. Javasolt, hogy ugyanezen elemek fussanak végig azokon a helyszíneken, melyek a Fő térhez csatlakoznak.

Más a helyzet a Vasarely-parkban, ahol külön padra nincs szükség, és a térvilágítás is válthat, előrevetítve a Szentlélek tér teljes rendezését és annak kapcsán modernebb világítótestek alkalmazását.

5.2.2. Szemetes

Fontos, hogy a kandeláberek és padok között – különösen, ha nagyobb turistaterhelést kap a tér – több szemetes kerüljön elhelyezésre a mainál. A szemetesek stílusa hasonló legyen a kandeláberekhez, viszont a jelenleg használatos áttört szemeteseknél alkalmazott nylonzsák helyett az áttört szemetesbe helyezett fémedény alkalmazandó, vagy sűrűbb, a tartalmat jobban eltakaró fémrácsos kialakítás szükséges.

5.2.3. Csikkartó

A csikkeldobás elkerülése érdekében célszerű több – a szemetesek stílusában megtervezett – hamutartó edényt is telepíteni, különösen az épületek bejárataihoz, illetve a vendéglátó teraszokhoz, felkészülve a későbbi dohányzási tilalom kiterjesztésére.

5.2.4. Ivókút

A Vasarely-kertben helyeztük el a helyreállított öntöttvas-kutat, melynek ma már csak maradványai találhatóak a téren, de mivel nem egyedi alkotás, rekonstrukciója ma még nem jelent problémát.

5.2.5. Közvilágítás

A Fő tér stílusbeli megvilágítását továbbra is az ott látható, vagy azokkal rokon kandeláberek biztosítják. Ez halad végig azon a térrendszeren, mely az ötletpályázat tárgya.

Megfontolható, hogy a Vasarely-kert már modernebb burkolati vezetése miatt is, és a későbbi buszvégállomás és HÉV átépítése során esetleg azzal azonos modern kivitelű közvilágítással legyen ellátva. Jelenlegi tervünk még a régi stílusú kandeláberes kialakítást tartalmazza, ebből is látható módon a későbbi tervezéshez rugalmasan felkészítve a területet.

5.2.6. Díszvilágítás

Az épületek kiegészítő díszvilágítását a burkolatba rejtett fényszórók adják, ahogy az a városháza megvilágításánál is már megvalósult. Mivel a kandeláberek épületekhez közeleső elemei hangulatos fényt árasztanak, a díszvilágításnak a Városháza épülete és a Zichy kastély esetén lehet külön jelentősége.

5.2.7. Szobrok

A területen lévő Szentháromság szobor a Kíró szándéka szerint a helyén marad, bár meg kell jegyezzük, hogy a buszvégállomás átépítése esetén vizsgálandó, hogy az eredeti helyére visszahelyezzék.

5.2.8. Árnyékolók

A Fő tér a nyári hőségben katlanként működik. Ezt ellensúlyozni tudja a jelentős méretű vízfelület, illetve a javasolt napvitorlás árnyékolórendszer, melynek lényege, hogy állítható, amennyiben a szélesebb mértékű 40 km/h feletti sebességet mér, a napvitorla automatikusan feltekeredik. A vitorlát rugós mechanizmus szabályozza, ezért a nagy szélökésekhez a vitorla automatikusan alkalmazkodik.

5.3. A közönség egyéb igényei

Legyen az bármilyen rendezvény, a néző és vagy vásárló közönség bizonyos komfortját meg kell teremteni. Ezért meghatározó a vendégek számára az illemhely biztosítása.

Mint korábban, a Zichy kastélyra tett javaslatnál kitértünk rá, a múzeumokat tömörítő Zichy kastély a Rendezvények tere felől kapna egy új bejáratot.

Az így kialakuló „kapualjból” nyílóan volna alkalom épületen belüli illemhely elhelyezésére. Ez célszerű volna azért is, mert a legnagyobb befogadóképességű rendezvény közelében helyezkedik el, könnyen megtalálható, prospektuson, jegeny jelölhető.

A másik helyszín mobil illemhelyek alkalmazásával a Hajógyár utca kastélyszegleténél lehetséges, azokban az esetekben, amikor a rendezvények minden térrészt érintenek, és a parkolók felőli megközelítés, vagy a tér elhagyása esetén könnyen megtalálhatóak. A nagyrendezvény befejeztével a területről elszállíthatók.

5.4. A terület közművei

A területen áthaladó nagyközműveket – pl. nagynyomású vízvezeték – az átépítés nem érinti.

Az ellipszis alaprajzú medence közműhiányos területen helyezkedik el, legalábbis nagyhálózati elemeket nem keresztez, így a szükséges ellátás kialakítható.

A terület víztelenítése esetén meg kell oldani a lejtésekkel a víznyelők irányába való elfolyást, illetőleg szükség esetén folyóka telepítése a burkolattal harmonizáló módon szükséges lehet, de erre már kiviteli szinten lehet csak megoldási javaslatot tenni, ez túllép az ötletpályázat keretein.

5.5. A terek növényzete

A FŐ TÉR berkenyékéből (*Sorbus* sp.) álló faállománya az ÓBVSZ szerinti védelemben részesült. Ezek a növényegyedek megjelenésükben és korukban megfelelőek, a térhez illeszkedő lombkoronájukkal azt öltöztetik, miközben a látványt nem takarják, tehát a tér érvényesülni tud. A faegyedek ültetése követi a térfalakat, fasori elrendezésük az új térkialakításba komponálható. Az elpusztult, vagy beteg egyedeket előnevelt, a meglévővel megegyező fajú, és törzsmagasságú berkenyefával kell pótolni.

Az átépítés során a fák öntözéséről automatikus öntözőrendszer építésével, vagy az újonnan ültetett fáknál, a fagödörbe helyezett perforált dréncső elhelyezésével kell gondoskodni.

A RENDEZVÉNYEK TERE kastélyszegletében lévő növényzet egy része kivágásra kerül, visszapótlásuk a déli térrészen a Vasarely-kertben lehetséges. Az érintett fafajok részben nyírfák (*Betula*), és egy-két fenyőfa, melyek kertészetileg nem képviselnek olyan jelentős értéket, mely megtartásukat mindenáron indokolná.

A Rendezvénytér megfelelő kialakítása érdekében a kastély térfala mentén kerül beültetésre egy olyan zöldsáv, mely a rendezvények időszakában a zavaró fényeket és zajokat felfogja, függően attól, hogy végállapotában milyen funkciók kerülnek elhelyezésre a kastély ezen szárnyában. Az épület közelsége miatt lombos fák ide nem ültethetők. A növényi térfalakat az épület és a tér hangulatához illő, keskeny, oszlopos tűlevelű örökzöldekkel, illetve különböző magasságú cserjékkel, talajtakarókkal javasoljuk kialakítani. Javasolt fajok:

cserjék:

Viburnum 'Pragense' (prágai bangita),
Buxus sempervuerens 'Suffruticosa' (törpe puszpáng),
Santolina chamaecyparissus (cipruska),
Lavandula aggustifolia (levendula),
Rosa „The Fary” (talajtakaró rózsa)

fenyők:

Juniperus scopolorum 'Blue Arrow' (kék nyíl boróka),
Juniperus chinensis 'Ketelerii' (Keteleri oszlopos boróka),
Thuja orientalis 'Pyramidalis Aurea' (piramis aranytuja).
Pinus mugo var. *pumilio* (törpefenyő)
Taxus baccata 'Overyenderi' (oszlopos tiszafa)

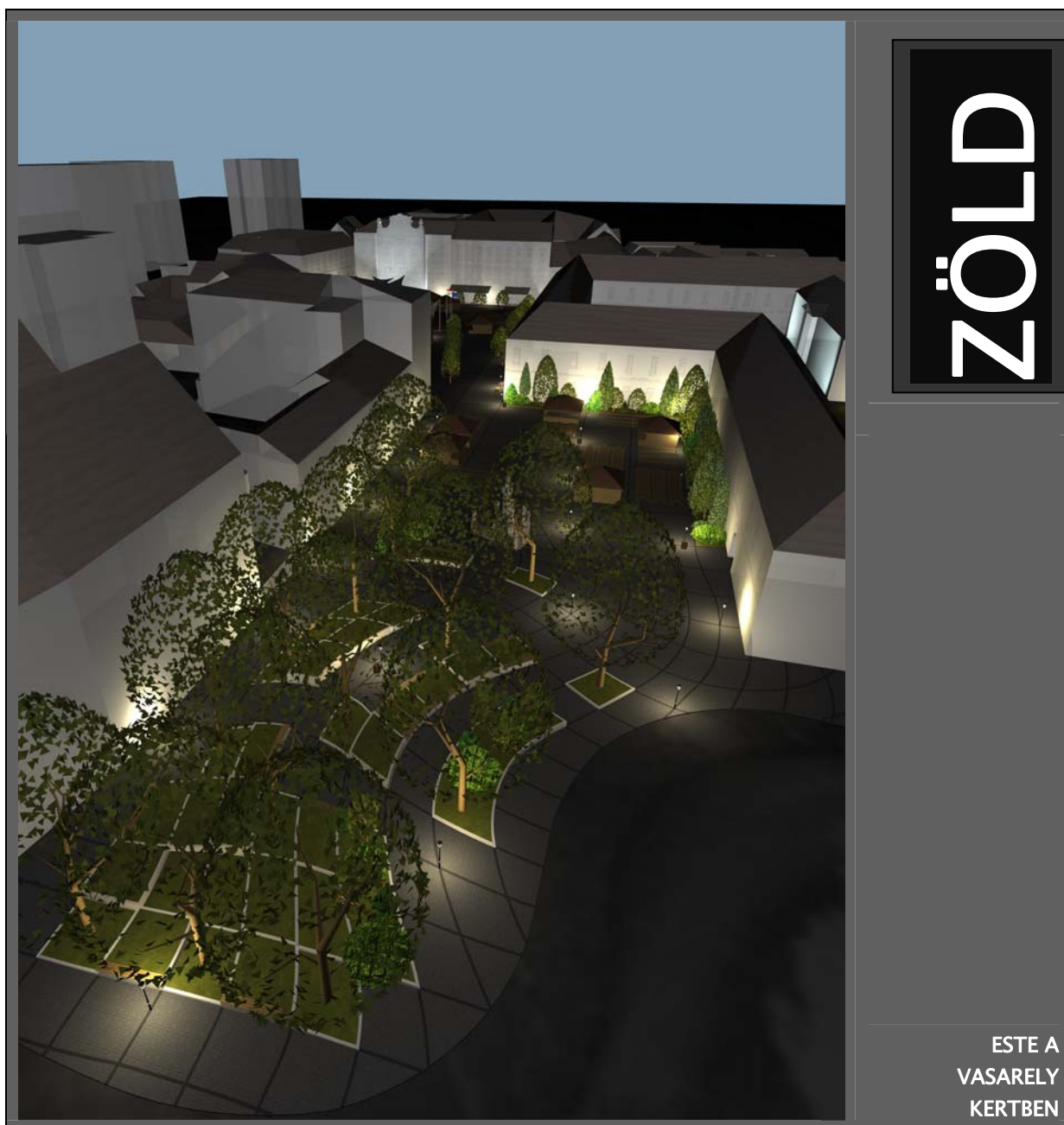
A Vasarely-kert faállománya ma még tartja magát, de szembe kell nézni azzal a ténnyel, hogy a meglévő vadgesztenyék (*Aesculus hippocastanum*) egynémelyike beteg, nem sokáig marad meg, kivágásuk tehát egészségügyi okokból indokoltá vált, vagy válik az elkövetkező 10 évben. A vadgesztenyét támadó aknázómoly is károsítja a lombkoronát, mely védelem nélkül nyár közepétől díszértékét veszti. A fák cseréjéig ezért a növények aknázómoly elleni védelme, rendszeres permetezése is indokolt. Javasolt ezért, hogy a Szentlélek téri buszvégállomás átalakításával egyidejűleg a fák ifjítása is megtörténjék, szükség esetén a beteg egyedeken túli fák más, a városi klímát, a mostoha viszonyokat jobban tűró fafajra történő cseréjével együtt.

Tekintettel arra, hogy a Vasarely-kert struktúrája kilép a Fő térről áthozott raszter markáns burkolati vonaliból, ezrét igen változatos lehetőséget ad az ívelt vonalak raszterkialakítása a kert berendezéséhez, így az alakítható a meglévő fákhöz is, de javasolt egy későbbi ültetésben is gondolkodni.

A pótlás esetén az ültetésre javasoltak a nagy lomokonát növelő fafajták közül a következők:

- Tilia tomentosa – ezüsthárs
- Gleditsia triacanthos – lepényfa
- Sophora japonica 'Regent' – japánakác
- Fraxinus angustifolia 'Raywood' – keskeny levelű kőris
- Ginkgo biloba – páfrányfenyő

A kiemelt kazettákba különböző magasságú, de az egy-másfél métert nem meghaladó lomblevelű örökzöld cserjék (pl. Prunus laurocerasus 'Mano'–babérmeggy, Berberis candidula 'Jytte'–örökzöld berkenye, Buxus sempervierens 'Suffruticosa'–puszpáng), félcserjék (pl. Hypericum dummeri 'Peter Dummer', Santolina chamaecyparissus–cipruska, Lavandula angustifolia–levendula), vagy egyéb levelükkel vagy virágukkal díszítő, főként nyáron virágzó cserjék, és örökzöld vagy áttelelő lombú évelők javasoltak, kiegészülve egynyári foltokkal, melyek egész nyáron erőteljes színfoltot biztosítanak.

HANGULATOK ÉS ÖTLETEK

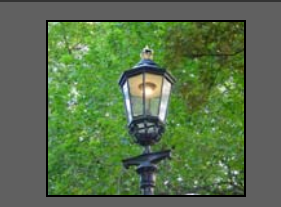
A FŐ TÉR ÉS KÖRNYEZETE ÉS EGYÉB MINTÁK

A FŐ TÉR ÜNNEPEI

MOBIL SZINPAD ÉS NÉZŐTÉRI RENDSZEREK

UTCABÚTOROK, VILÁGÍTÁS

KORCSOLYÁZNI ÉS MULATNI JÓ

ESERNYŐSÖK TERE

ESTI HANGULAT

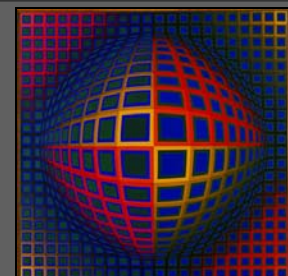
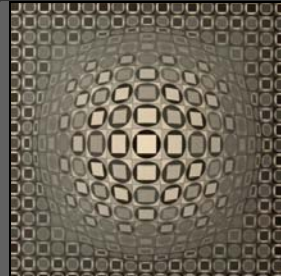
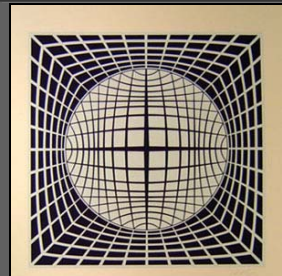
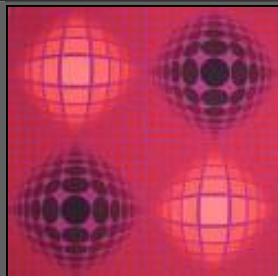
TERVEZÉSI TERÜLET

VASARELY MINA

NAPVITORLÁK

VASARELY MINTÁK A VASARELY-KERT KIALAKÍTÁSÁHOZ

6. A TERÜLET ÉS TÁGABB KÖRNYEZETÉNEK KÖZLEKEDÉSI RENDSZERE

A terület közlekedési rendszerének sémáját az M=1:1000-es tervlap mutatja be.

6.1. Közúti megközelítés

A tervezés abból az alapvetésből indult ki, hogy a Fő tér autómentessége a továbbiakban is megmarad, és csak a megkülönböztetett járművek és karbantartó járművek számára lesz járható.

A terület megközelítését déli irányból a Tavasz utca – Hídfő utca, a Szentendrei út felől a Kórház utca, a Raktár utca felől a Miklós utca – Vöröskereszt utca, a Bogdáni út felől a Folyamőr és Kő utca biztosítja. Ezen utcákon keresztül közelíthető meg a Fő tér és környezetének forgalomcsillapított, vagy forgalomtól már elzárt területe. A HÉV melletti parkolókból csak ezen az útfelületen lehet a területet elhagyni a mára már egyirányúvá vált rendszer miatt, melyet megtartani javasolunk.

Teljes gyalogos területnek számít a Fő tér, a Szentlélek tér, az Esernyősök tere, a rávezető utcák közül a Hídfő utca északi része, a Kórház utca Polgár utcától induló szakasza, a Harrer Pál utca, valamint a Hajógyár utca. A Laktanya utca az Esernyősök teréig vegyes forgalmú, egybefüggő felületű, a többi utcával azonos burkolatú parkolótér.

A terület megközelítésére szolgáló Hídfő utca felől behajtás nem engedélyezett a Fő térre, kivéve ha rendezvények idején szükséges, de akkor is csak engedéllyel lehet áruszállítás, díszletszállítás érdekében, illetőleg lehetséges még az épületek gazdasági kiszolgálása engedélyezett forgalommal, de ez a téren lévő épületek száma alapján jelentéktelen. A terület másik irányú engedélyhez kötött behajtási lehetősége a Laktanya utca felől lehetséges, amennyiben a rendezvények szervezése azt szükségessé teszi.

6.2. Parkolóhely létesítés

A terület jelenlegi parkolási rendszere áthelyeződött a Vöröskereszt utcától északra illetve a HÉV irányába, de még mindig parkolnak a Laktanya utcában és a Hajógyár utcában. Tekintettel arra, hogy láthatóan ezek a parkolóhelyek rendszeresen megtelnek, célszerűen akkor lehet további parkolási tilalmat elrendelni pl. a Laktanya és a Hajógyár utcai felületeken, ha valahol a környezetben többletparkoló létesül. A területen a régészeti leletek sűrűsége nem teszi lehetővé mélyparkoló létesítését, ezért javasoltjuk, hogy a Vöröskereszt utcától északra lévő sportterület középső pályája helyén létesüljön egy fedett felszíni parkoló, és a sportpálya a parkoló lefedésére szolgáló lemezen visszaadhatóvá válna. A jelenlegi gyalogos és kerékpáros átkötés felé rézsűvel lehet csatlakozni. A létesítmény mintegy 60 parkoló kialakítását teszi lehetővé, mely bőven pótolná a még megszüntetendő parkolókat.

Itt említjük meg a Zichy kastély belső területén létrehozható parkolót is, várhatóan a mélygarázs itt is ellehetetlenül a régészet miatt. Ez a parkoló a HÉV melletti utcáról volna megközelíthető és a kastély rendeltetésmódosítása.

A Kórház utca régi épületek közötti szakaszán már csak mozgássérült parkolók lennének kialakítva az ügyfélszolgálati iroda közelsége miatt.

6.3. Turistabuszok elhelyezése

A fenti parkoló mellett volna mód a turistabuszok elhelyezésére is, melyek számára a sportlemez alatti felszíni parkolóba menő autók behajtásánál egy forduló is létesíthető, így nem kényszerülnek a nehézkes átjutásra a lakótelepi parkoló-rengetegben. A Szentlélek téren egy leszállóhelyet is biztosítottunk a Vasarely-kert déli részén. A buszparkolóban kb 6–8 busz parkolhat, ami 4–600 ember ide hozatalával jár.

6.4. Kerékpár-közlekedés

A kerékpárút jelenleg a Fő téren halad keresztül, több esetben veszélyeztetve a nézelődő gyalogosokat. Tekintettel arra, hogy nagyobb gyalogosforgalommal számol a terv, javasolt a kerékpárút csendesebb területen való átvezetése, így a rendezvények idején sem volna probléma.

Az Árpád híd alatt átvezetett kerékpárút a buszvégállomás után vezet át a Tavasz utca északi járdája mellé, Innen a Hídfő utcán keresztül fordul el északi irányba, majd a Tavasz utcai többszintes épület mögött hajt be a régi épületek és a Polgár utcai panelház közötti csendes zöldsávban kialakításra kerülő új kerékpáros nyomvonalra. A Kórház utca után a romkerten vezet keresztül, és a Harrer Pál utcai intézmények között haladva jut tovább északi irányba, vagy az iskola után csatlakozhat a mai nyomvonalra a Folyamőr utcában.

6.5. Gyalogos megközelítések

A terület megközelítése

a Hévíz, a buszvégállomás, illetve az 1-es villamos megálló felől:

- a Szentlélek téren, vagy
- a Kastélykerten, vagy
- a Hajógyár utcán keresztül történik.

A Flórián téri tömegközlekedési kapcsolatok irányából: a Kórház utca a legmegfelelőbb irány.

Az északi és a HÉV melletti parkolók és a turistabuszok várakozóhelyei felől:

- A Harrer Pál utcán,
- a Laktanya utcán
- a Hajógyár utcán

keresztül lehet megközelíteni a térrendszert.

6.6. Gyalogoskapcsolat a Hajógyári szigettel

A sziget területén köztudottan egy nagyberuházás készül, mely turisztikai vonzata miatt összeköttetést igényel a Fő téri környezettel. Az ismer információk szerint egy gyalogos átkötés lenne az Árpád híd vonalában, mely a végállomást a nagy Duna felőli szigettrésszel kialakítaná. Ehhez képest a Fő térről a Hajógyár utca vonalában, vagy attól északra kínálkozik lehetőség további összekötésre. A HÉV sűrű közlekedése miatt ez Hévíz vonal feletti átvezetést igényel, nem tartanánk célszerűnek a rakparti bejárati híd és a gyalogoshíd túl közeli elhelyezését, kivéve, ha egy emeletes híd kerülne kialakításra.

Javaslatunk a turistabusz-parkolótól északi irányba helyezi egy opcionális gyalogoshíd indítását, mely a Laktanya utcán keresztül jó kapcsolatot biztosít a szigettel.

6.7. Szentlélek téri buszvégállomás átalakulása

Nem tartozik az ötletpályázathoz a kiírás szerint, mégis nehéz megállni, hogy legalább a buszvégállomás racionálisabb és helytakarékos kialakítására ne adjunk egy fedvénytervet. A jelenlegi megállók és tárolók megtartásával számolva, a nagy platánfát megtartva és figyelembe véve, a közlekedési rendszert bemutató 1:1000-es tablón ábrázoljuk ezt a javasolt megoldást, mellyel a kastély előtti járda széles sétánnyá alakítható, a Fő téri irányba való elindulás pedig a kastély homlokzati meghosszabbításától már a végleges gyalogosfelületen volna lehetséges.

A Vasarely-kert amorf jellege lehetővé teszi, hogy bővítése könnyedebb formában lehetségessé váljon, akár a burkolat játékos volta a Vasarely múzeumig is eljusson.

Távlatban azzal számolunk, hogy a HÉV és az autóbusz-végállomás épülete egy építményben kerül elhelyezésre, és nem szükséges külön BKV konténer a téren. Ezzel lényegesen kisebb területre van szükség, mint körülforduló szigetre, miközben a buszok fordulási igényei biztosítottak.

7. ÜTEMEZHETŐSÉG, ORGANIZÁCIÓ

7.1. A terület kiépítési ütemezése

A terület javaslatuk szerinti kialakítását a következő ütemekben gondoljuk:

- 1. ütem: RENDEZVÉNYEK TERE** – mivel ez a leggyorsabban megvalósítható, kisebb gépészeti igényű, ugyanakkor a kastély kiszögelésétől kell indítani a burkolati minta miatt, tehát jól elhatárolható.
- 2. ütem: A FŐ TÉR, HÍDFŐ UTCA** – a kerékpárú áthelyezésével együtt. Kiépítése több időt vesz igénybe, az ide szervezhető rendezvényeket a Rendezvények tere már elkészült állapotában fogadhatja.
- 3. ütem: ESERNYŐSÖK TERE ÉS A CSATLAKOZÓ TOVÁBBI UTCÁK** – a 2. ütemben ezek valószínűleg felvonulási területek, „alütemezésnél” az ESERNYŐSÖK TERE készül el hamarabb (3.a. ütem).
- 4. ütem: a VASARELY-KERT** – mely ez esetben „bevárna” a buszvégállomás átépítését, és terveit és kivitelezését is azzal összefüggésben lehetne megvalósítani, ennek megfelelően a **4.a ütemben a Vasarely-kert**, **4.b ütemben a végállomás, HÉV átépítése** valósul meg a Sziget fejlesztői beruházásában

7.2. A rendezvények organizációja

A területeken az egyes rendezvények organizációja, logisztikai ellátása elsősorban a Hajógyár utca elhatárolható területrészeről javasolt (A. terület). Ennek kibővítése lehetséges parkolás, vagy logisztikai célból a HÉV melletti kastélyparkolóban (B. terület). Célszerű ugyanakkor tárgyalni a kastély tulajdonosával arról, hogy a pincszinteken az egyes rendezvényekhez szükséges installációk elhelyezhetők legyenek, ezzel csökkenteni a szállítási igényeket. Mobil WC helyét is itt lehet kijelölni.

